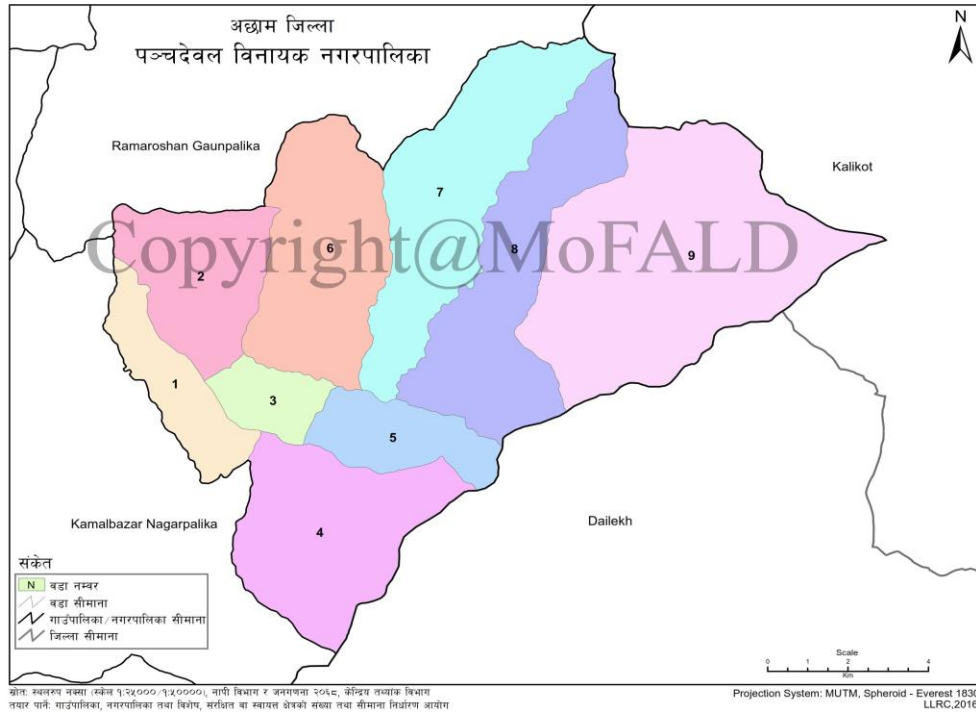

पञ्चदेवल विनायक नगरपालिका, अछामको

स्थानीय रोजगार रणनीति

(आ.व. २०८१/०८२ देखि ०८५/०८६ सम्म)

पञ्चदेवल विनायक नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
विनायक, अछाम

दस्तावेज

- पञ्चदेवल विनायक नगरपालिका, अछामको स्थानीय रोजगार रणनीति
(आ.व. २०८१/०८२ - ०८५/०८६ सम्म)

प्रकाशक : पञ्चदेवल विनायक नगरपालिका, नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, विनायक अछाम

सर्वाधिकार : प्रकाशकमा सुरक्षित

मुद्रण : ..... छापाखाना

सम्पादन : भरतराज अधिकारी, रोजगार संयोजक

पहिलो प्रकाशन मिति : २०८१, असार

नगर कार्यपालिकाबाट स्वीकृत मिति: २०८१ असार ३ गते

पञ्चदेवल विनायक नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

मन्तव्य ।

नेपालको वर्तमान अवस्थालाई मध्यनजर गर्दा वर्षेनी करिब दश लाख श्रमशक्ति वैदेशिक श्रमबजारमा प्रवेश गर्ने गरेको तथ्यांक छ । यसबाहेक छिमेकी देश भारतमा मौसमी रोजगारीमा जाने र बाँकी स्वदेशमै सरकारी, गैरसरकारी तथा निजी क्षेत्रमा रोजगारीमा संलग्न हुने अवस्था छ । यो तथ्यलाई हेर्दा नेपालमा आन्तरिक रोजगारीको प्रवर्द्धन गर्नु अहिलेको टड्कारो आवश्यकता भएको छ । यसका लागि सबै तह र क्षेत्रबाट योजनाबद्ध रूपमा प्रभावकारी कार्यसम्पादन गर्नु जरुरी देखिन्छ ।

यस पञ्चदेवल विनायक नगरपालिकाको रोजगार सम्बन्धी योजना निर्माण तथा कार्यान्वयनको नीतिगत आधार निर्माण गर्न, श्रम तथा रोजगार क्षेत्रमा एकीकृत सेवा प्रवाह गर्न तथा समतामूलक एवम् गुणस्तरीय रोजगार सेवा सञ्चालनका उपयुक्त रणनीतिहरू अपनाउन छुट्टै रोजगार रणनीतिक योजना तर्जुमा गर्न जरुरी भएकोले यस पञ्चदेवल विनायक नगरपालिका, अछामको स्थानीय रोजगार रणनीति निर्माण गरिएको छ ।

रणनीति निर्माण गर्दा पञ्चदेवल विनायक नगरपालिका क्षेत्रको श्रम, रोजगार, उद्यमशीलता जस्ता पक्षलाई समावेश गरिएको छ । रणनीति तर्जुमा गर्दा नेपालको राष्ट्रिय तथ्यांक सहित स्थानीय स्तरको अवस्थालाई मुख्य आधारका रूपमा लिइएको छ । यसैगरी पालिका क्षेत्रको रोजगार नक्सांकन गरी रोजगारदाता र सरोकारवालाहरूसँग सर्वेक्षण तथा प्रश्नावली फाराम तथा अन्तरक्रिया मार्फत् तथ्य, सूचना संकलन गरी विश्लेषण गरिएको छ । स्थानीय रोजगार रणनीतिको मस्यौदा माथि पुनः छलफल गरी नगर कार्यपालिकाबाट स्थानीय रोजगार रणनीतिलाई अन्तिम रूप प्रदान गरिएको छ ।

‘मर्यादित श्रम, उत्पादनशील रोजगारी र गुणस्तरियता सहितको समृद्धि’ दूरदृष्टि राखी आगामी पाँच वर्षका लागि तयार गरिएको यस योजनाको कार्यान्वयनले नगरपालिकामा रोजगारी तथा स्वरोजगारीको क्षेत्रमा अपेक्षित प्रतिफल हासिल हुन सक्नेछ । रणनीतिक योजनालाई मुख्य आधार मानी प्रत्येक वर्ष रोजगारी तथा स्वरोजगारीको क्षेत्रमा आवश्यक कार्यक्रमहरूको निर्माण तथा कार्यान्वयन गर्न नगरपालिका प्रतिबद्ध छ । यस कार्यमा सबै सरोकारवालाहरूको साथ, समन्वय तथा सहयोगको अपेक्षा गरिएको छ ।

धन्यवाद !

अम्बिका चेलाउने
नगर प्रमुख

नगर प्रमुख

पञ्चदेवल विनायक नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

मन्तव्य ।

नेपालको संविधानको धारा ३३ मा रोजगारीको हकको व्यवस्था रहेको र उक्त व्यवस्थालाई कार्यान्वयन गर्न रोजगारीको हकसम्बन्धी ऐन, २०७५ जारी भई सोवमोजिम संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबाट विभिन्न कार्यक्रमहरु सञ्चालन भइरहेका छन् । नेपाल सरकारबाट लागू भएको प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम २०७५ सालदेखि हालसम्म स्थानीय तहबाट सञ्चालनमा रहिआएको र विभिन्न तवरले स्वरोजगारमूलक कार्यक्रमहरु समेत सञ्चालित रहेकोमा अबै पनि नेपालको मुख्य समस्या नै बेरोजगारी समस्या विद्यमान छ । यसै सन्दर्भमा यस पञ्चदेवल विनायक नगरपालिकामा रहेका दक्ष, अर्द्धदक्ष तथा अदक्ष युवाहरुमा रहेको बेरोजगारीको समस्यालाई समाधान गर्नु अपरिहार्य बनेको छ, जसका लागि योजनावद्ध रुपमा अगाडि बढ्नुपर्ने कुरालाई मध्यनजर गर्दै आगामी पाँच वर्षीय योजनाका रुपमा यस रोजगार रणनीतिक योजनाको निर्माण गरिएको छ ।

योजना तर्जुमाको क्रममा स्थलगत रुपमा रोजगारदाता र सरोकारवालाहरूसँग गरिएको सर्वेक्षणको क्रममा हाम्रो नगरपालिकाको मुख्य पेशा कृषि तथा पशुपालन रहेकोले उक्त क्षेत्रमा आवश्यकतानुसार लगानी गरी रोजगार तथा स्वरोजगार अभिवृद्धि गर्न सकिने देखिएको छ । यसका साथै घरेलु तथा साना उद्योग क्षेत्रको विकास र सीपमूलक तालिमको क्षेत्रमा युवा सक्रियता बढाउनुपर्ने आवश्यकता महशुस भएको छ । सोही आधारमा यस पञ्चवर्षीय रणनीतिक योजनाको निर्माण गरिएको छ । यस योजनाको दूरदृष्टि, ध्येय र उद्देश्यलाई मध्यनजर गर्दै वार्षिक रुपमा कार्यक्रमहरुको निर्माण तथा कार्यान्वयन गर्न सकेमा पक्कै पनि हाम्रा रोजगारी सम्बन्धी समस्याहरुको हल हुनेमा विश्वस्त छु ।

अन्तमा, यस योजनाको निर्माण गर्ने क्रममा सहयोग गर्नुहुने सम्पूर्ण जनप्रतिनिधि, राजनीतिक दल, कर्मचारी, पत्रकार, समाजसेवी, रोजगारदाता लगायत सरोकारवालाहरु सबैमा हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछु ।

हर्कबहादुर रावल
नगर उपप्रमुख

हर्कबहादुर रावल
नगर उप-प्रमुख

पञ्चदेवल विनायक नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

मन्तव्य ।

स्थानीय स्तरमा रोजगारी तथा स्वरोजगारीका अवसरहरूको सिर्जना गर्दै युवाहरूलाई स्वदेशमै उत्पादनमूलक क्षेत्रमा संलग्न गराई आर्थिक विकासमा अग्रसर गराउनु आजको आवश्यकता हो । तर, स्थानीय वस्तुको प्रयोगबाट उत्पादन बढाउनु, रोजगारी सिर्जनाका नवीन अवधारणाहरूलाई प्रयोगमा ल्याउनु, गुणस्तरीय शिक्षामा जोड दिनु, सीप तथा तालिममा युवा संलग्नता गराई क्षमता विकास गर्नु, घरेलु तथा साना उद्योगहरूको स्थापना तथा सञ्चालनमा उत्प्रेरणा ल्याउनु, कृषि तथा पशुपालनमा आधुनिकीकरण गरी उत्पादन बढाउनु र बजारीकरण गर्नु जस्ता प्राविधिक पक्षहरूको कमीका कारण रोजगार तथा स्वरोजगारतर्फ अपेक्षित नतिजा हासिल गर्न नसकिएको अवस्था छ ।

रोजगारीको क्षेत्रमा अपेक्षित नतिजा ल्याउनका लागि योजनाबद्ध प्रयासको जरुरत देखिन्छ । संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबाट यस क्षेत्रका विभिन्न कार्यक्रमहरू सञ्चालनमा भएपनि युवाहरूले स्वदेशमा रोजगारमैत्री वातावरण पाउन सकिरहेको अवस्था छैन । यसै कुरालाई मध्यनजर गर्दै स्थानीय स्तरमा रोजगारी तथा स्वरोजगारीको वातावरण तय गर्न रणनीतिक रूपमा सोच्नुपर्ने आवश्यकतालाई महशुस गर्दै पञ्चदेवल विनायक नगरपालिकाबाट 'स्थानीय रोजगार रणनीति' तयार गरिएको छ ।

यस रणनीतिलाई तयार गर्न नगरपालिकाको रोजगार सेवा केन्द्रमार्फत् सरोकारवालाहरूसँग समन्वय गरिएको छ, जसअन्तर्गत रोजगारदाताहरूसँग प्रश्नावलीमार्फत् सर्वेक्षण, विभिन्न क्षेत्रका प्रबुद्ध व्यक्ति एवम् सरोकारवालाहरूसँग सर्वेक्षण तथा अन्तर्क्रिया गरी सुझावहरू लिइएको छ । प्राप्त सुझाव, वस्तुस्थितिको विश्लेषण, सामाजिक-आर्थिक अवस्था आदिका आधारमा यस रणनीतिक योजनाको निर्माण गरिएको छ । योजनाको कार्यान्वयनमा समेत सबै क्षेत्रको साथ, सहयोगको अपेक्षा गरिएको छ ।

धन्यवाद !

धुव प्रसाद सापकोटा
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
धुव प्रसाद सापकोटा
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

विषयसूची

खण्ड १: रणनीतिक सन्दर्भ (Strategic Context)

१.१ पृष्ठभूमि

१.२ रोजगार रणनीतिको आवश्यकता / औचित्य

१.३ अध्ययन पद्धति

१.४ क्षेत्र

१.५ सीमा

खण्ड २: वर्तमान अवस्थाको विश्लेषण (Current Situation Analysis)

खण्ड ३: रणनीतिक विश्लेषण (Strategic Analysis)

खण्ड ४: रणनीतिक सवालहरू (Strategic Issues)

खण्ड ५: दूरदृष्टि, ध्येय र उद्देश्य (Long-term Vision , Mission and Objectives)

खण्ड ६: रणनीतिक लक्ष्यहरू (Strategies Goals)

खण्ड ७: रणनीतिक स्तम्भ/प्रमुख रणनीतिहरू (Major Strategies)

खण्ड ८: पाँच वर्षको रणनीतिक कार्ययोजना (Strategic Action Plan)

खण्ड ९: श्रोत परिचालन र बजेट व्यवस्थापन

(Resource Mobilization and Budget Management)

खण्ड १०: रणनीतिक योजनाको निर्देशक समिति, अनुगमन र मूल्यांकन सम्बन्धी व्यवस्था (Steering committee, Monitoring and Evaluation)

खण्ड ११: जोखिम व्यवस्थापन (Risk Management)

अनुसूचिहरू

पञ्चदेवल विनायक नगरपालिका, अछामको स्थानीय रोजगार रणनीति

(आ.व. २०८१/०८२ - ०८५/०८६ सम्म)

खण्ड १: रणनीतिक सन्दर्भ (Strategic Context)

१.१ पृष्ठभूमि

नेपालमा मर्यादित श्रमको लागि आन्तरिक रोजगारी प्रवर्द्धन र असल श्रमसम्बन्ध विकास गर्दै रोजगारीका अवसरहरु सिर्जना गर्ने, श्रमिकको हकहित एवं पेशागत सुरक्षा प्रदान गर्ने, मर्यादित कार्यवातावरण बनाउने, योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षाको कार्यान्वयन, वैदेशिक रोजगारीलाई सुरक्षित, व्यवस्थित, नियमित र मर्यादित बनाउने तथा सीपयुक्त जनशक्तिको विकास गरी रोजगारी र स्वरोजगारी प्रवर्द्धन गर्दै उत्पादन र उत्पादकत्व अभिवृद्धि गर्ने कार्य श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालयबाट हुँदै आएको पाइन्छ । मन्त्रालयको मुख्य कार्यक्षेत्र आन्तरिक रोजगार प्रवर्द्धन, वैदेशिक रोजगारी व्यवस्थापन, सीप विकास तथा तालिम, श्रम सम्बन्ध तथा व्यवसायजन्य सुरक्षा र योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षाका क्षेत्रमा राष्ट्रिय नीति, कानून, मापदण्ड, योजना र कार्यक्रमहरुको तर्जुमा, कार्यान्वयन र व्यवस्थापन रहेको छ ।

श्रम तथा रोजगार क्षेत्रलाई व्यवस्थित गर्ने उद्देश्यले नेपालमा वि.सं. २०२८ सालमा उद्योग मन्त्रालय अन्तर्गत श्रम विभाग स्थापना भएको पाइन्छ । श्रम विभाग स्थापनाको एक दशकपछि वि.सं. २०३८ सालमा श्रम तथा समाजकल्याण मन्त्रालयको स्थापना भई यसै अन्तर्गत श्रम विभाग रहेको थियो । वि.सं. २०५२ सालमा समाज कल्याण सम्बन्धी विषय अलग गरी श्रम मन्त्रालय मात्र कायम भएकोमा वि.सं. २०५७ सालमा यातायात व्यवस्थापनको कार्य समेत थप गरी श्रम तथा यातायात मन्त्रालयको रूपमा कार्यसम्पादन गरेको पाइन्छ भने वि.सं. २०७४ चैत्र ३ मा श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालयको नाममा परिवर्तन भएको थियो ।

यसै सन्दर्भमा मुलुकको अर्थतन्त्रमा स्थायित्व कायम गर्न सरकारी, निजी, सहकारी तथा गैरसरकारीको संयुक्त प्रयास र लगानीबाट आवश्यक पर्दछ । समग्र उच्च, दीगो र रोजगारमूलक आर्थिक बृद्धि हाँसिल गर्न तीनै तहका सरकार क्रियाशील हुनु जरुरी हुन्छ । स्थानीय तहको रोजगार रणनीति तर्जुमा र कार्यान्वयनबाट संविधानले व्यवस्था गरेको नागरिकको रोजगारीको हकको कार्यान्वयनमा सहजता आउँदछ भने स्थानीय तहको सामाजिक र आर्थिक उन्नतिमा समेत सहयोग पुग्न जान्छ ।

समग्र अर्थतन्त्रको विकासको लागि आय आर्जन, रोजगारी, राष्ट्रिय उत्पादन अभिवृद्धि गरी गरिबी न्यूनीकरण गर्न आवश्यक छ । वास्तवमा एउटा रोजगारी बहुक्षेत्रगत विषय भएको र श्रम तथा रोजगारीको विषयलाई यस पालिकाको सामाजिक तथा आर्थिक उन्नतिसँग मूलप्रवाहीकरण गर्नुपर्ने आवश्यकता छ ।

यसरी नै पञ्चदेवल विनायक नगरपालिका क्षेत्रको श्रम तथा रोजगार क्षेत्रलाई नीतिगत रूपमा व्यवस्थापनका लागि स्थानीय रोजगार रणनीति तर्जुमा गर्न, पालिकामा रहेका सीप विकास, उद्यमशीलता र रोजगारीको तथ्यांक संकलन र विश्लेषण गरी अवसरको पहिचान गर्न, पालिकाको रोजगार सम्बन्धी योजना निर्माण तथा कार्यान्वयन गर्न नीतिगत आधार निर्माण गर्न, पालिकाको श्रम तथा रोजगार क्षेत्रमा एकीकृत सेवा प्रवाह गर्न तथा समतामूलक तथा गुणस्तरीय कार्यक्रम सञ्चालनका लागि उपयुक्त रणनीतिहरु प्रस्तुत गर्नका लागि स्थानीय तहमा छुट्टै रोजगार रणनीति तर्जुमा गर्न जरुरी भएकोले यस पञ्चदेवल विनायक नगरपालिका, अछामको स्थानीय रोजगार रणनीति तर्जुमा गरिएको हो ।

१.२ रोजगार रणनीतिको आवश्यकता / औचित्य

- क) श्रम, रोजगार र योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षासँग सम्बन्धित दीर्घकालीन राष्ट्रिय लक्ष्य प्राप्तिको लागि संघीय, प्रादेशिक सरकारबाट सम्पादन हुने विकास कार्यक्रम तथा स्थानीय सरकारबीच सामञ्जस्यता कायम गर्न,
- ख) पालिकाभित्र मर्यादित रोजगारीको लागि उद्यमशीलताको विकास र आन्तरिक रोजगारीको प्रवर्द्धन गर्न,
- ग) सुरक्षित, मर्यादित र व्यवस्थित वैदेशिक रोजगार, असल औद्योगिक श्रम सम्बन्ध, श्रम र सीपको माग र आपूर्तिमा तादात्म्यता, योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षाको दायरा विस्तार जस्ता कार्यमा वस्तुनिष्ठ सूचक र समयसीमा सहितको सुस्पष्ट मार्गचित्र तयार गर्न,
- घ) श्रम र वैदेशिक रोजगार सम्बन्धी सेवालाई जवाफदेही, पारदर्शी, जनमुखी, सूचनाप्रविधिमैत्री, नतिजाउन्मुख र व्यवसायिक बनाई सुशासन प्रवर्द्धन गर्न,
- ङ) संघ, प्रदेश सँग समन्वय, सहकार्य एवं सहयोगका क्षेत्रहरूको पहिचान गरी स्थानीय सरकारद्वारा अन्तर सरकारी सम्बन्धलाई प्रभावकारी तुल्याउने रणनीति तथा कार्यनीति तय गर्न,
- च) संघीय तथा प्रदेश सरकारबाट निर्दिष्ट योजना र लिएका लक्ष्यहरूको स्थानीय सरकारबाट प्रभावकारी एवम् व्यवहारिक कार्यान्वयन गर्न ।

१.३ अध्ययन पद्धति

स्थानीय रोजगार रणनीति निर्माण गर्दा पञ्चदेवल विनायक नगरपालिका क्षेत्रको श्रम, रोजगार, उद्यमशीलता जस्ता पक्षलाई समेटी तर्जुमा गरिएको छ । रणनीति तर्जुमा गर्दा नेपालको राष्ट्रिय रोजगार नीति, आर्थिक गणना तथा पछिल्लो जनगणनाको प्रतिवेदन लाई मुख्य आधार मानिएको छ । यसैगरी पालिका क्षेत्रको रोजगार नक्सांकन कार्य गरी रणनीति तर्जुमालाई अगाडि बढाइएको छ । यसरी नै रणनीति तर्जुमा गर्दा रोजगारदाता र सरोकारवालाहरूसँग सर्वेक्षण तथा प्रश्नावली फाराम तथा अन्तरक्रिया मार्फत् तथ्य, सूचना संकलन गरी विश्लेषण गरिएको छ । स्थानीय रोजगार रणनीतिको मस्यौदा माथि पुनः छलफल गरी स्थानीय रोजगार रणनीतिलाई अन्तिम रूप प्रदान गरिएको छ ।

१.४ क्षेत्र

पञ्चदेवल विनायक नगरपालिकाको यस स्थानीय रोजगार रणनीतिले आन्तरिक रोजगारी सिर्जना, सुरक्षित र व्यवस्थित वैदेशिक रोजगारी, श्रम सम्बन्ध र व्यवसायजन्य सुरक्षा, व्यवसायिक सीप, विकास र तालिम, सामाजिक सुरक्षा तथा सुशासन प्रवर्द्धन जस्ता श्रम तथा रोजगारमूलक विषय क्षेत्रलाई समेटेको छ । श्रम तथा रोजगारका बहुआयामिक पक्षहरूलाई समेट्नका लागि स्रोतको व्यवस्थापनलाई अभिवृद्धि गर्दै लैजानुपर्ने आवश्यकता रहेको छ ।

१.५ सीमा

स्थानीय रणनीति तर्जुमा गर्दा सरोकारवालाहरूसँग व्यक्तिगत भेटघाट तथा सामूहिक अन्तर्क्रिया मार्फत् सुझाव संकलन गरिएको थियो । भौतिक रूपमा सर्वेक्षण तथा प्रश्नावली फाराम भराउँदा नमुनाको रूपमा छनौट गरिएका सीमित उत्तरदाताबाट मात्र विवरणहरू प्राप्त भएको थियो । विषयवस्तुको गहनता अनुरूप सीमित रूपमा मात्र अन्तरक्रिया तथा छलफल मार्फत् सूचना तथा तथ्य संकलन गरी रोजगार रणनीति तर्जुमा गरिएकाले भविष्यमा आउने जनसांख्यिक बदलाव, रोजगारीका क्षेत्रमा देखा पर्ने परिवर्तन तथा राज्यको नीति अनुरूप यो स्थानीय रोजगार रणनीतिलाई समयानुकूल अद्यावधिक गर्दै लैजानुपर्ने देखिन्छ ।

खण्ड २ : वर्तमान अवस्थाको विश्लेषण (Current Situation Analysis)

नेपालमा प्रत्येक वर्ष करिब ५ लाख थप जनशक्ति श्रम बजारमा प्रवेश गर्दछन् । आन्तरिक श्रम बजारको प्रशोधन क्षमता कम हुँदा अतिरिक्त श्रमशक्ति वैदेशिक रोजगारमा जाने प्रवृत्ति छ । यसको प्रत्यक्ष तथा परोक्ष प्रभाव यस पालिकामा पनि परेको अवस्था विद्यमान छ । दैनिक ठूलो संख्यामा युवा विदेशिने गरेको र विप्रेषण आय कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको अनुपातमा एक चौथाइ भन्दा बढी रहेको छ । वैदेशिक रोजगार विभागको तथ्यांक अनुसार आ.व. २०७८/७९ मा ६,३९,२९० जना र आ.व. २०७९/०८० मा ७,७९,३२७ जना नेपाली नागरिकहरूले श्रम स्वीकृति लिई वैदेशिक रोजगारीमा गएको देखिन्छ । नेपालका करिब ५६ प्रतिशत घरपरिवारले विप्रेषण आय प्राप्त गर्दै आएका छन् । अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्ड अनुसारको पाठ्यक्रम तथा प्रशिक्षणको उचित व्यवस्था हुन नसक्दा वैदेशिक रोजगारीमा जाने मध्ये अदक्ष कामदारको संख्या बढी रहेको छ । यद्यपि, वैदेशिक रोजगारीमा जाने व्यक्तिहरूमा सीप तथा दक्षताको अभिवृद्धि गर्न तथा देशभित्र रोजगारीमा आबद्ध गर्न साथै उद्यमशीलताको अभिवृद्धि गर्न विभिन्न निकायहरूबाट तालिम प्रदान गरिदै आएको छ । मन्त्रालय अन्तर्गत रहेका व्यवसायिक तथा सीप विकास तालिम प्रतिष्ठान, वैदेशिक रोजगार बोर्ड तथा सुरक्षित आप्रवासन परियोजनाबाट आ.व. २०७७/७८ मा जम्मा ११ हजार र आ.व. २०७८/७९ मा १९ हजार ५ सय ५३ जनाले व्यवसायिक तथा सीपमूलक तालिम प्राप्त गरेका छन् । नेपाल सरकारले वैदेशिक रोजगारीलाई सुरक्षित, व्यवस्थित, मर्यादित तथा उपलब्धिमूलक बनाउन १० वटा श्रम गन्तव्य मुलुकसँग द्विपक्षीय श्रम सम्झौतामा हस्ताक्षर गरेको छ । आन्तरिक रोजगारीतर्फ प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम मार्फत आ.व. २०७७/७८ मा कुल १,८३,५०८ जना, आ.व. २०७८/७९ मा १,६५,९८० जना र आ.व. २०७९/८० मा ९२,४९६ जनाले न्यूनतम रोजगारी प्राप्त गरेका छन् ।

अछाम जिल्लाको पूर्वी क्षेत्रमा अवस्थित यस नगरपालिकामा खासगरी कृषि पेशाको बाहुल्यता छ । परम्परागत निर्वाहमुखी कृषि प्रणाली, प्राविधिक शिक्षा तथा दक्ष जनशक्तिको कमीका कारण पालिकाको श्रम तथा रोजगार क्षेत्रको उल्लेखनीय प्रगति हुन सकेको छैन । रोजगार क्षेत्रको विकासका लागि नगरपालिका अन्तर्गत रोजगार सेवा केन्द्र, लघुउद्यम विकास कार्यक्रम, कृषि विकास शाखा, पशुसेवा शाखा लगायत विभिन्न शाखा तथा कार्यक्रमहरूबाट निरन्तर प्रयासहरू भइरहेका छन् । हालसम्मको रोजगारीको अवस्थालाई हेर्दा यस नगरपालिकामा निम्नबमोजिम अवस्था रहेको देखिन्छ :

क) रोजगार सेवा केन्द्र मार्फत सञ्चालित प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम :

यस पालिकामा प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमको कार्यान्वयन आ.व. २०७५/७६ देखि भइरहेको छ । रोजगार सेवा केन्द्रबाट प्रत्येक वर्ष बेरोजगार व्यक्तिहरूको आवेदन दर्ता, सूचीकरण कार्य भई प्राथमिकीकरणका आधारमा सामुदायिक पूर्वाधार निर्माणका कामका लागि पारिश्रमिकमा आधारित आयोजनामा न्यूनतम रोजगारीमा खटाउने कार्य भइरहेको छ । प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमबाट रोजगारी प्रत्याभूतिको अवस्थालाई निम्नानुसार प्रस्तुत गरिन्छ ।

आर्थिक बर्ष	सञ्चालित आयोजना संख्या	सूचीकृत बेरोजगार व्यक्तिको संख्या	रोजगारीमा संलग्न गराइएको संख्या	औसत रोजगारी दिन
२०७५/०७६	९	२३६०	२१६	३०
२०७६/०७७	५	२३६०	२२३	३०.६
२०७७/०७८	२३	१८०५	४१८	१००
२०७८/०७९	५७	३०६४	६१८	१००
२०७९/०८०	२९	२९५२	२११	१००
२०८०/०८१	१४	३८२६	८९	१००
जम्मा	१३७		१७७५	

पञ्चदेवल विनायक नगरपालिकाको रोजगार सेवा केन्द्र मार्फत् आन्तरिक रोजगारी सम्बन्धी सम्पूर्ण कार्यहरु, तालिम सम्बन्धी कार्यहरु तथा वैदेशिक रोजगारीका लागि श्रम स्वीकृति कार्य अघि बढाउने प्रयास भैरहेको छ । यसका अलावा पालिकाको रोजगार सेवा केन्द्रले वैदेशिक रोजगार बोर्ड सचिवालयबाट प्रदान गरिने कल्याणकारी सेवाका लागि समेत सहजीकरण गर्दै आइरहेको छ ।

ख) वैदेशिक रोजगारीमा गएका तथा फर्किएका व्यक्तिको विवरण :

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार पञ्चदेवल विनायक नगरपालिकामा ४९६६ परिवारमा कूल जनसंख्या २६०८८ रहेको छ । यहाँका अधिकांश युवाहरु अल्पकालीन तथा पटके रोजगारीका लागि छिमेकी देश भारत जाने प्रचलन रहेको छ । स्थानीय स्तरमा आर्थिक उत्पादनको मुख्य स्रोत कृषि तथा पशुपालन नै हो तर उक्त क्षेत्र अझै परम्परागत तवरले सञ्चालन हुँदा अपेक्षाकृत आर्थिक उपलब्धि हासिल हुन नसक्ने देखिएकोले यसमा आकर्षण घटेको छ, फलस्वरूप युवाहरु विदेशिने क्रम बढ्दो छ । पछिल्लो समयमा भारतबाहेक अन्य मुलुकहरुमा समेत कामका लागि युवाहरु जान थालेका छन्, जसको विवरण यसप्रकार रहेको छ :

वैदेशिक रोजगारीमा रहेका व्यक्तिहरूको विवरण

वडा नं	दक्षिण कोरिया	रोमानिया	मलेशिया	माल्दिभ्स	साउदी अरब	दुबई	कतार	कुवेत	बहराइन	जापान	पोल्याण्ड	जम्मा संख्या
१	६	१	६	१		५						१९
२	५		२			५	२					१४
३	४		४			५						१३
४	१		१२	१	२	११	४		१			३२
५	५		२				१			१	२	११
६	४					१		१		३		९
७							२	३				५
८	२	१	२			३				२		१०
९	२	२	११		३	७	१	१				२७
जम्मा	२९	४	३९	२	५	३७	१०	५	१	६	२	१४०

वैदेशिक रोजगारीबाट फर्किएका व्यक्तिहरूको विवरण

वडा नं	वैदेशिक रोजगारीमा गएको मुलुक	संख्या	वैदेशिक रोजगारीमा हासिल गरेको सीप	हाल स्वदेशमा संलग्न पेशा/ व्यवसाय
१	दुबई	१	बेकरी उत्पादन	बेकरी उद्योग
	मलेशिया	१	मासु कटिड	मासु पसल
२	साउदी अरब	१		बेरोजगार
३	मलेशिया	१		बेरोजगार
		१	फर्निचर उत्पादन	बेरोजगार
		१		किराना पसल
		१		बेरोजगार
		१		बास्रापालन
६	मलेशिया	१		बेरोजगार
७	मलेशिया	२		बेरोजगार
	कुवेत	१		बेरोजगार
८	दक्षिण कोरिया	१		कोरियन भाषा शिक्षण
जम्मा		१३		

उपर्युक्त तथ्यांकलाई हेर्दा यस नगरपालिकाबाट अधिकांश युवाहरु रोजगारीको खोजीमा छिमेकी देश भारतमा जाने र केही युवाहरु श्रमस्वीकृति लिई मलेशिया, दुबई, दक्षिण कोरिया, कतार आदि

देशहरूमा जाने गरेको पाइन्छ । वैदेशिक रोजगारीबाट फर्किएका व्यक्तिहरु समेत अधिकांश बेरोजगार अवस्थामा बस्नुपरेको र केही व्यक्तिले मात्र स्वरोजगारी मार्फत् जीवननिर्वाह गरिरहेको अवस्था छ ।

ग) पालिकास्तरमा आन्तरिक रोजगारीमा आवद्ध व्यक्तिको विवरण :

- सरकारी कार्यालय, नगरपालिका तथा वडा कार्यालयतर्फ :

अधिकृत (सातौं, छैठौं तह)	८
नायव सुब्बा (पाचौं तह)	७
खरिदार (चौथो तह)	२४
सहजकर्ता, कार्यालय सहायक	८
कार्यालय सहयोगी	१८
जम्मा	६५

- शैक्षिक संस्था (औपचारिक तथा अनौपचारिक) तर्फ :

पद	क्याम्पस	विद्यालय	बालविकास केन्द्र	सामुदायिक सिकाइ केन्द्र
प्राध्यापक, उप-प्राध्यापक	६			
शिक्षक (उ.मा.वि. तह)		१४		
शिक्षक (मा.वि. तह)		५४		
शिक्षक (आधारभूत तह)		२३३		
बाल विकास केन्द्र सहजकर्ता			५०	
सामुदायिक परिचालक				५
कार्यालय सहयोगी	२	६८		
जम्मा	८	३६९	५०	५

जम्मा : ४३२ जना

- स्वास्थ्य संस्थातर्फ :

जनस्वास्थ्य निरीक्षक	६
हेल्थ असिस्टेन्ट	२
अ.हे.व.	१६
अ.न.मी.	२४
ल्याब असिस्टेन्ट	५
कार्यालय सहयोगी	९
स्वीपर	११
जम्मा	७३

- **गैरसरकारी संस्थातर्फ (नगरपालिकाको स्थायी वासिन्दा) :**

अधिकृत स्तर	४
सहायक स्तर	१४
सहयोगी स्तर	१
जम्मा	१९

- **सहकारी संस्थातर्फ :**

अधिकृत स्तर	१
सहायक स्तर	११
सहयोगी स्तर	१
जम्मा	१३

- **सामुदायिक संस्था/समितितर्फ :**

सामुदायिक वन हेरालु	५६
सडक सरसफाइकर्ता	१८
खानेपानी प्लम्बर	१९
जम्मा	९३

- **निजी क्षेत्रतर्फ :**

उद्योग क्षेत्रका श्रमिक	३२
वाणिज्य क्षेत्रका श्रमिक	२५
यातायात क्षेत्रका श्रमिक	३५
जम्मा	९२

उपर्युक्त तथ्यांकलाई समष्टिगत रूपमा हेर्दा यस नगरपालिकामा आन्तरिक रोजगारीमा रहेका व्यक्तिहरुको संख्यात्मक विवरण यसप्रकार रहेको छ :

क्र.सं.	क्षेत्र	रोजगारीमा आवद्ध संख्या
१	सरकारी कार्यालय, नगरपालिका तथा वडा कार्यालय	६५
२	शैक्षिक संस्था (औपचारिक तथा अनौपचारिक)	४३२
३	स्वास्थ्य संस्था	७३
४	गैरसरकारी संस्था	१९
५	सहकारी संस्था	१३
६	सामुदायिक संस्था/समिति	९३
७	निजी क्षेत्र	९२
जम्मा		७८७

घ) पालिकास्तरमा व्यवसाय तथा उद्यम सञ्चालन गरी स्वरोजगार भएका व्यक्तिहरुको विवरण :

नगरपालिका क्षेत्रमा व्यवसाय सञ्चालन गरिरहेका व्यक्तिको विवरण

वडा नं	किराना पसल	कपडा पसल/ फेन्सी	हार्डवेयर पसल तथा सप्लायर्स	होटल तथा लज	चिया तथा खाजाघर	कस्मेटिक/ श्रृंगार सामग्री पसल	फलफूल तथा तरकारी पसल	स्टेशनरी पसल	सिलाइ कटाइ पसल	मासु पसल	कोल्ड स्टोर	इलेक्ट्रिकल तथा इलेक्ट्रोनिक्स	उद्योग	औषधि पसल	एगो भेट	सुनचाँदी पसल
१	३				२		१	१						१	१	
२	१०	२	१		१०	३	१			२	२	१			१	१
३	३२	९	९	९	२०	५	६	४	१२	५	५	९	४	५	३	४
४	१६	२			६	१	१	१	२	१	६	१	४			
५	१३	१			४			१		२	४	१	१			
६	१५	१			२	१		१			४	१		१	१	
७	१०	१	१		४	१				२	५	१	१	१	१	
८	१८	४		१	७			१	२	१	६	१	२	१		१
९	१३				२						१					
जम्मा	१३०	२०	११	१०	५७	११	९	९	१६	१३	३३	१५	१२	९	७	६

- नगरपालिकामा आवद्ध व्यवसायका आधारमा तथ्यांक लिइएको ।

ड) पालिकास्तरमा कृषि तथा पशुपंक्षी समूह एवम् व्यक्तिगत फर्म सञ्चालन गरी स्वरोजगारमा रहेका व्यक्तिहरुको विवरण

वडा नं	कृषि समूह संख्या	कृषि फर्म संख्या	पशुपंक्षी समूह संख्या	पशुपंक्षी फर्म संख्या	कैफियत
१	९		४	४	
२	९		४	९	
३	९	१	४	३	
४	८		६	४	
५	८		३	३	
६	११	१	७	८	
७	७		४	१२	
८	११	१	५	१४	
९	१०		५	२२	
जम्मा	८२	३	४२	७९	

च) नगरपालिकामा स्वरोजगारी प्रबर्द्धनका लागि गरिएका थप प्रयासहरु :

- कृषि शाखा अन्तर्गत तरकारी पकेट क्षेत्र, बाली प्रबर्द्धन, च्याउ खेती प्रबर्द्धन, कृषक तालिम तथा सहयोग आदि क्षेत्रमा कार्यक्रम सञ्चालन भएको ।
- पशुसेवा शाखा अन्तर्गत बाख्रा पकेट कार्यक्रम, भैंसीपालन सहयोग, पशु उपचार, तालिम तथा सहयोग आदि क्षेत्रमा कार्यक्रम सञ्चालन भएको ।
- नगरपालिकाको समन्वयमा वाक नेपाल, आस्था नेपाल, रुडेक नेपाल आदि गैरसरकारी संस्थामार्फत् सीपमूलक/आयमूलक तालिम तथा प्रविधि सहयोग गरी स्वरोजगार हुन उत्प्रेरित गरिएको ।
- लघुउद्यम विकास कार्यक्रम अन्तर्गत उद्यमशीलता अभिवृद्धिका लागि निम्न बमोजिम तालिम सञ्चालन गरिएको :

लघुउद्यम विकास कार्यक्रम अन्तर्गत सञ्चालित तालिमको विवरण

वडा नं	उद्यमशीलता विकास तालिम	बास्त्रापालन तालिम	सिलाइ कटाइ तालिम	साबुन बनाउने	डल बनाउने	हाते होजियारी	दालमोठ बनाउने	तरकारी खेती सम्बन्धी तालिम	फर्निचर निर्माण	लघुकर्जा तालिम	बजारी करण सम्बन्धी तालिम
१	२६	२१		५						२६	२६
२	२९	२७		२						२९	२९
३	३२	१९		४	८	१				३२	३२
४	३०	३		१	१	१२	१३			३०	३०
५	२३	५		५	४		९			२३	२३
६	३६	१५		४		१		१२	४	३६	३६
७	२५	२५								२५	२५
८	२५	२५								२५	२५
९	२९	१७	१२							२९	२९
जम्मा	२५५	१५७	१२	२१	१३	१४	२२	१२	४	२५५	२५५

लघुउद्यम विकास कार्यक्रमको सुरुवातदेखि हालसम्म विभिन्न सीपमूलक तथा आयमूलक तालिमहरु सञ्चालन गर्नुका साथै निम्नवमोजिम सामग्री हस्तान्तरण गरी स्वरोजगार हुन उत्प्रेरित गरिएको छ ।

उद्यमशीलता विकास कार्यक्रमबाट गरिएको सामग्री सहयोग

वडा नं	बास्त्रा वितरण	सिलाइकटाइ मेशिन	डल बनाउने कच्चापदार्थ	हाते होजियारी कच्चापदार्थ	दालमोठ बनाउने कच्चा पदार्थ	प्लास्टिक टनेल	फर्निचर निर्माण सामग्री
१	२१						
२	२७						
३	१९		८	१			
४	३		१	१२	१३		
५	५		४		९		
६	१५			१		१२	४
७	२५						
८	२५						
९	१७	१२					
जम्मा	१५७	१२	१३	१४	२२	१२	४

खण्ड ३: रणनीतिक विश्लेषण (Strategic Analysis)

यस पञ्चदेवल विनायक नगरपालिकामा रोजगारी तथा स्वरोजगारी अभिवृद्धि गर्न स्थलगत रूपमा रोजगारदाताहरूसँग गरिएको सर्वेक्षण, सरोकारवालाहरूसँग लिइएको सुझाव, अन्तरसम्वाद मार्फत् प्राप्त सुझाव आदिका आधारमा रणनीतिमा समेटनुपर्ने मुख्य पक्षहरूलाई निम्नानुसार विश्लेषण गरिएको छ :

- पालिकाको आर्थिक विकासका लागि क्रमशः कृषि क्षेत्र, उद्योग, पर्यटन, शिक्षा, खानी तथा उत्खनन, सूचना प्रविधिका क्षेत्रमा ध्यान दिनु आवश्यक छ ।
- रोजगार तथा स्वरोजगार अभिवृद्धिका मुख्य चुनौतीहरूमा सीप तथा दक्षताको कमी, कृषक उत्प्रेरणा तथा सहयोगको अभाव, उपयुक्त स्थानीय नीतिको अभाव, औद्योगिक प्रतिष्ठानहरू नहुनु रहेका छन् ।
- रोजगार तथा स्वरोजगार अभिवृद्धिका चुनौतीहरूलाई समाधान गर्न कृषि क्षेत्रमा सहयोग तथा सहजीकरण गर्नु, स्थानीय आवश्यकता अनुसारको नीति तथा कार्यक्रम निर्माण गर्नु, घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन तथा व्यवस्थापनमा जोड दिनु, रोजगारमैत्री पूर्वाधारहरूको विकास गर्नु, सीपमूलक कार्यक्रमहरूको सञ्चालन गर्नु एवम् युवा सचेतना तथा सशक्तिकरणमा जोड दिनुपर्ने देखिन्छ ।
- आगामी ५ वर्षमा रोजगारी सिर्जना हुनसक्ने सम्भावित क्षेत्रहरू कृषि तथा पशुपालन, उद्योग, पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट, खानी तथा उत्खनन र सूचना प्रविधि रहेका छन् ।
- पालिकास्तरमा रोजगारी सिर्जना गर्न सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता एवम् घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालनमा जोड दिनुपर्ने देखिन्छ ।
- रोजगारी तथा स्वरोजगारी अभिवृद्धिमा स्थानीय तहको भूमिकामा मुख्यतया उद्योग प्रबर्द्धन, उपयुक्त नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण, स्रोत तथा बजेटको उपलब्धता एवम् रोजगारमैत्री पूर्वाधारहरूको विकासमा ध्यान दिनुपर्ने छ ।
- अधिकांश रोजगारदाताहरू आफ्नो व्यवसाय विस्तार हुनेमा आशावादी देखिन्छन्, तर उपयुक्त जनशक्तिको अभावमा व्यवसायको प्रभावकारिता नभएको गुनासो छ । यसर्थ, रोजगारदाताहरूले स्थानीय सरकारसँग विशेषगरी जनशक्ति व्यवस्थापनका लागि सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग गर्नुपर्ने, उपयुक्त स्थानीय नीतिको निर्माण गर्नुपर्ने, बजारीकरणमा सहयोग गर्नुपर्नेमा जोड दिएको पाइन्छ ।

खण्ड ४: रणनीतिक सवालहरू (Strategic Issues)

- क) मर्यादित श्रमको सुनिश्चितता गरी श्रमको अधिकतम उपयोग गर्ने,
- ख) उत्पादनशील रोजगारीका अवसरको अभिवृद्धि गर्ने,
- ग) आन्तरिक रोजगारी सिर्जना गर्ने,
- घ) गुणस्तरीयता सहितको समृद्धि हासिल गर्ने ।

खण्ड ५: दूरदृष्टि, ध्येय र उद्देश्य (Long-term Vision , Mission and Objectives)

५.१ दूरदृष्टि (Vision)

मर्यादित श्रम, उत्पादनशील रोजगारी र गुणस्तरीयता सहितको समृद्धि ।

५.२ ध्येय (Mission)

मर्यादित श्रमको सुनिश्चितता गरी श्रमको अधिकतम उपयोग, उत्पादनशील रोजगारीका अवसरको अभिवृद्धि र गुणस्तरीयता सहितको समृद्धि हासिल गर्ने ।

५.३ उद्देश्य (Objectives)

- उत्पादनशील रोजगारीका अवसरमा वृद्धि गर्नु,
- वैदेशिक रोजगारीलाई सुरक्षित, मर्यादित र व्यवस्थित बनाउनु,
- श्रमिकको अधिकार सुनिश्चित गर्दै असल औद्योगिक श्रम सम्बन्ध कायम गर्नु,
- बालश्रम लगायत सबै प्रकारका श्रम शोषणको अन्त्य गर्नु,
- राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय श्रम बजारको माग बमोजिम सीपयुक्त श्रमशक्ति उत्पादन र त्यसको मर्यादित उपयोग गर्नु,
- गुणस्तरीयता सहितको समृद्धि हासिल गर्नु,
- सुशासन अभिवृद्धि गर्नु ।

खण्ड ६: रणनीतिक लक्ष्यहरू (Strategies Goals)

पञ्चदेवल विनायक नगरपालिकाको रणनीतिक योजनाले देहाय बमोजिमका लक्ष्यहरू लिएको छः

- ✓ पालिकामा आन्तरिक रोजगारी प्रवर्द्धन गर्ने,
- ✓ वैदेशिक रोजगारीलाई सुरक्षित र व्यवस्थित गर्न सहजीकरण गर्ने,
- ✓ असल श्रम सम्बन्ध कायम गर्ने तथा व्यवसायजन्य सुरक्षाको प्रत्याभूति गर्ने,
- ✓ पालिकामा रहेका जनशक्तिलाई व्यवसायिक सीप विकास र तालिम प्रदान गराउने,
- ✓ श्रमिक तथा कामदारहरूको सामाजिक सुरक्षालाई सबल बनाउन समन्वय गर्ने,
- ✓ पालिकाको श्रम तथा रोजगार क्षेत्रमा सुशासन प्रवर्द्धन गर्ने ।

खण्ड ७: रणनीतिक स्तम्भ/प्रमुख रणनीतिहरू (Major Strategies)

७.१ रणनीतिक स्तम्भहरू

पञ्चदेवल विनायक नगरपालिकाको रणनीतिक योजनाको दूरदृष्टि, ध्येय र उद्देश्य प्राप्तिका लागि प्रमुख स्तम्भहरू यसप्रकार रहनेछन्:

स्तम्भ १: आन्तरिक रोजगारी प्रवर्द्धन

स्तम्भ २: सुरक्षित र व्यवस्थित वैदेशिक रोजगारी

स्तम्भ ३: श्रम सम्बन्ध र व्यावसायजन्य सुरक्षा

स्तम्भ ४: व्यवसायिक सीप, विकास र तालिम

स्तम्भ ५: योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा

स्तम्भ ६: सुशासन प्रवर्द्धन

७.२ प्रमुख रणनीतिहरू (Major Strategies)

रणनीतिक स्तम्भ १: आन्तरिक रोजगारी प्रवर्द्धन	
रणनीतिहरू	कार्यनीतिहरू
१.१ न्यूनतम रोजगारीको प्रत्याभूति गर्ने ।	१.१.१ न्यूनतम रोजगारीको प्रत्याभूतिसहित श्रम बजार बमोजिम हुने गरी संघीय र प्रदेश कानून बमोजिम कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
	१.१.२ श्रम तथा श्रमिक प्रतिको धारणामा व्यावहारिक परिवर्तन गरिनेछ ।
	१.१.३ नगरपालिकामा अवस्थित सरकारी निकायहरूबाट हुने खर्चलाई रोजगारी सिर्जना सँग आवद्ध गरिनेछ ।
	१.१.४ सार्वजनिक निर्माणका कार्यहरूमा श्रममूलक प्रविधिको प्रयोगलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
	१.१.५ आन्तरिक रोजगारी प्रवर्द्धनको लागि पालिकामा आवद्ध सामाजिक संघ संस्था तथा अन्य निकायहरूसँग सहकार्य गरिनेछ ।
१.२ उत्पादनशील रोजगारीको प्रवर्द्धन तथा विस्तार गर्ने ।	१.२.१ रोजगारी सिर्जनाका नवीनतम अवधारणाहरूलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
	१.२.२ श्रम बजारको माग तथा आपूर्ति आवधिक रुपमा विश्लेषण गरिनेछ ।
	१.२.३ सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रसँग समन्वय, सहकार्य र साभेदारीमा रोजगारीको थप अवसर सिर्जना गरिनेछ ।
	१.२.४ आन्तरिक रोजगारी प्रवर्द्धनको लागि पालिकामा नियमित रुपमा उद्योगी व्यवसायीबीचमा छलफल, अन्तरक्रिया गरिनेछ ।
	१.२.५ पालिकाको रोजगार सम्बन्धी तथ्यांकलाई नियमित रुपमा अद्यावधिक गरिनेछ ।
	१.२.६ पालिकाको आन्तरिक रोजगार प्रवर्द्धन तथा विस्तार गर्न अध्ययन, अनुसन्धानको कार्य सञ्चालन गरिनेछ ।
रणनीतिक स्तम्भ २: सुरक्षित र व्यवस्थित बैदेशिक रोजगारी	
रणनीतिहरू	कार्यनीतिहरू
२.१ बैदेशिक रोजगारीलाई सुरक्षित तथा व्यवस्थित बनाउने ।	२.१.१ बैदेशिक रोजगारीलाई सुरक्षित तथा व्यवस्थित बनाउन संघीय सरकारले निर्धारण गरेका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
	२.१.२ श्रम स्वीकृति तथा श्रम व्यवस्थापनका लागि आवश्यक सहजीकरणको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
	२.१.३ नगरपालिकाबाट बैदेशिक रोजगारीमा जानेहरूका लागि आवश्यक अभिमुखीकरणका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
	२.१.४ बैदेशिक रोजगारीमा जानेहरूका लागि सीपमूलक तालिम सिक्नका लागि प्रोत्साहन गरिनेछ ।
	२.१.५ बैदेशिक रोजगार बोर्ड सचिवालयबाट प्रदान गरिने कल्याणकारी सेवाहरूका लागि सहजीकरण गरिनेछ ।
२.२ बैदेशिक रोजगारीबाट प्राप्त पूँजी, ज्ञान तथा सीपको सदुपयोग गर्ने ।	२.२.१ बैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका व्यक्तिहरूको सीप, ज्ञान तथा अनुभव समेट्ने अनुसन्धानात्मक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
	२.२.२ बैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका व्यक्तिहरूको लागि पुनःएकीकरण कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
रणनीतिक स्तम्भ ३: श्रम सम्बन्ध र व्यवसायजन्य सुरक्षा	
रणनीतिहरू	कार्यनीतिहरू

३.१ श्रम सम्बन्धलाई व्यवस्थित बनाउने ।	३.१.१ संघीय तथा प्रदेश सरकारबाट तय भएका श्रम सम्बन्धलाई व्यवस्थित पार्ने कार्यक्रमहरु प्रभावकारी रुपमा सञ्चालन गरिनेछ ।
	३.१.२ श्रम स्वीकृति तथा श्रम व्यवस्थापनका लागि आवश्यक समन्वयको व्यवस्था मिलाईनेछ ।
३.२ श्रमको उत्पादन तथा उत्पादकत्व बृद्धि गर्ने ।	३.२.१ श्रम ऐनमा राखिएका व्यवस्थाहरुलाई प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
	३.२.२ पालिकामा रोजगारदाता र बेरोजगार व्यक्तिहरुबीच सम्वाद कार्य सञ्चालन गरिनेछ ।
३.३ श्रम अभ्यासलाई मर्यादित बनाउँदै श्रमशक्तिको विविधताको अधिकतम उपयोग गर्ने ।	३.३.१ कार्य क्षेत्रको सुरक्षा तथा कामदारमैत्री कार्यस्थल बनाउन उद्योग तथा प्रतिष्ठानहरुलाई प्रेरित गरिनेछ ।
	३.३.२ महिला तथा अपांगमैत्री कार्यस्थल निर्माणका लागि उद्योग तथा प्रतिष्ठानहरुलाई प्रेरित गरिनेछ ।
३.४ व्यवसायिक स्वास्थ्य र सुरक्षाको प्रवर्द्धन गर्दै कार्यस्थलमा हुने जोखिमलाई न्यूनिकरण गर्ने ।	३.४.१ विभिन्न उद्योग तथा प्रतिष्ठानहरुमा कार्यरत कामदारहरुको स्वास्थ्यजन्य जोखिम न्यूनिकरणका लागि उद्योग-पालिका सम्पर्क व्यक्तिको व्यवस्था गरिनेछ ।
	३.४.२ संघीय सरकारद्वारा तर्जुमा गरिने प्रतिष्ठान सुरक्षा तथा स्वास्थ्यसम्बन्धी मापदण्डलाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।
३.५ श्रम आवद्ध सेवाको सुदृढीकरण गर्ने ।	३.५.१ रोजगार सेवा केन्द्रलाई भौतिक सुविधा सहित सुविधासम्पन्न बनाईनेछ ।
	३.५.२ रोजगार सेवा केन्द्रबाट प्रदान गरिने सेवालाई थप व्यवस्थित बनाईनेछ ।
३.६ व्यवसाय तथा मानव अधिकारको प्रवर्द्धन गर्ने	३.६.१ संघीय सरकारबाट जारी हुने मानव अधिकार कार्ययोजनालाई प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
	३.६.२ उद्योग तथा प्रतिष्ठानहरुमा कार्यरत कामदारको मानव अधिकारको अवस्थाका लागि उद्योग-पालिका अन्तरक्रिया मार्फत् पहल गरिनेछ ।
रणनीतिक स्तम्भ ४: व्यवसायिक सीप विकास र तालिम	
रणनीतिहरु	कार्यनीतिहरु
४.१ व्यवसायिक तथा सीपमूलक तालिमहरु सञ्चालन गर्न पालिका र अन्य निकाय तथा क्षेत्रहरूसँग समन्वय गर्ने ।	४.१.१ कार्यस्थलमा आधारित सीपमूलक तालिमहरु सञ्चालन गर्न समन्वय गरिनेछ ।
	४.१.२ संघीय तथा प्रदेश तहबाट निर्दिष्ट पाठ्यक्रमका विषयवस्तुहरु पालिकाको आवश्यकताका आधारमा सञ्चालन गर्नका लागि समन्वय गरिनेछ ।
	४.१.३ पालिकामा रहेका युवा युवतिहरुले प्राप्त गरेका तालिमको सूचिकरणका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
४.२ व्यवसायिक तथा सीपमूलक तालिम प्रदायकसँग समन्वय गर्ने ।	४.२.१ पालिकाबाट विभिन्न शाखाहरुले सञ्चालन गर्ने विभिन्न शीर्षकका सीपमूलक तालिमको अभिलेखिकरण राख्ने व्यवस्था गरिनेछ ।
रणनीतिक स्तम्भ ५: योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा	
रणनीतिहरु	कार्यनीतिहरु
५.१ सामाजिक सुरक्षाको अवस्थालाई सुदृढ गर्न पालिका र अन्य निकाय तथा क्षेत्रहरूसँग समन्वय गर्ने ।	५.१.१ उद्योग तथा प्रतिष्ठानहरुलाई सामाजिक सुरक्षामा जान अभिप्रेरित गरिनेछ ।
	५.१.२ श्रमिकहरुको सामाजिक सुरक्षाको प्रत्याभूतिका लागि उद्योग, प्रतिष्ठान तथा व्यवसायहरूसँग समन्वय गरिनेछ ।
५.२ गुणस्तरीयता सहितको समृद्धि हासिल गर्ने ।	५.२.१ श्रमिक तथा स्वरोजगारमा संलग्नहरुको जीवनको गुणस्तरीयता बृद्धिका लागि आवश्यक समन्वय गरिनेछ ।
रणनीतिक स्तम्भ ६: सुशासन प्रवर्द्धन	
रणनीतिहरु	कार्यनीतिहरु
६.१ श्रम सम्बन्धी नीतिगत व्यवस्था तथा	६.१.१ संघीय तथा प्रदेश तहबाट तर्जुमा भएका श्रम सम्बन्धी एकीकृत

एकीकृत कानूनको कार्यान्वयन गर्ने ।	कानूनको प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
	६.१.२ पालिकाबाट नियमित रूपमा रोजगार सुशासन अभिवृद्धिका लागि अनुगमनको व्यवस्था गरिनेछ ।
	६.१.३ पालिकामा रोजगार सेवा केन्द्रका लागि सेवा प्रवाह चापका आधारमा थप कर्मचारीको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
६.२ श्रम तथा वैदेशिक रोजगारसम्बन्धी सेवा प्रभावकारी बनाउने ।	६.२.१ पालिकाको श्रम तथा वैदेशिक रोजगारसम्बन्धी दैनिक सेवा प्रभावकारी तथा पारदर्शी बनाइनेछ ।
	६.२.२ श्रम तथा वैदेशिक रोजगारसम्बन्धी सेवामा आउने गुनासोलाई उचित तवरबाट सम्बोधन गरिनेछ ।
६.३ अनुगमन तथा मूल्यांकनको व्यवस्था गर्ने ।	६.३.१ पालिकाको श्रम तथा रोजगारसम्बन्धी कार्यको नियमित रूपबाट अनुगमन तथा मूल्यांकन कार्य गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
	६.३.२ अनुगमन तथा मूल्यांकनमा सरोकारवालाहरुको सहभागिता प्रवर्द्धन गर्न समन्वय गरिनेछ ।

खण्ड द: पाँच वर्षको रणनीतिक कार्ययोजना (Strategic Action Plan)

पञ्चदेवल विनायक नगरपालिकाको रोजगार रणनीति कार्यान्वयन कार्ययोजनालाई तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छः

तालिका: पञ्चदेवल विनायक नगरपालिकाको रोजगार रणनीति कार्यान्वयन कार्ययोजना (खण्ड क)

क्र.सं.	क्रियाकलाप वा कार्यक्रम	जिम्मेवार निकाय/शाखा	सहयोगी निकाय/शाखा	समयावधि	कार्यसम्पादन सूचक	बजेट	जोखिम
रणनीति १.१ न्यूनतम रोजगारीको प्रत्याभूति गर्ने ।							
कार्यनीति १.१.१ न्यूनतम रोजगारीको प्रत्याभूतिसहित श्रम बजार बमोजिम हुने गरी संघीय र प्रदेश कानून बमोजिम कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।							
१.१.१.१	संघीय र प्रदेश कानून बमोजिम कार्यक्रमहरु सञ्चालन	रोजगार सेवा केन्द्र	सरोकारवाला	निरन्तर	श्रम तथा रोजगारमूलक कार्यक्रमहरु		ग र छ
१.१.१.२	पालिकाको रोजगार सेवा केन्द्रको स्तरोन्नति	नगरपालिका	रोजगार सेवा केन्द्र	पहिलो वर्षदेखि निरन्तर	रोजगार सेवा केन्द्रबाट श्रमिकहरुले प्राप्त गरेको सेवा सुविधा		ग
कार्यनीति १.१.२ श्रम तथा श्रमिक प्रतिको धारणामा व्यावहारिक परिवर्तन गरिनेछ ।							
१.१.२.१	श्रमको सम्मान राष्ट्रको अभियान सञ्चालन गर्ने	रोजगार सेवा केन्द्र	सरोकारवाला	निरन्तर	श्रम तथा श्रमिक प्रतिको व्यवहारमा सकारात्मक परिवर्तन		ख र ग
कार्यनीति १.१.३ नगरपालिकामा अवस्थित सरकारी निकायहरुबाट हुने खर्चलाई रोजगारी सिर्जनासँग आवद्ध गरिनेछ ।							
१.१.३.१	पालिकाबाट रोजगारी सिर्जना हुने कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने ।	नगरपालिका	रोजगार सेवा केन्द्र तथा कृषि शाखा, पशुसेवा शाखा तथा अन्य शाखाहरु	निरन्तर	रोजगारी सिर्जनामा वृद्धि		ग
१.१.३.२	रोजगारी संख्याको निरन्तर प्रतिवेदन तयार पार्ने ।	रोजगार सेवा केन्द्र	रोजगार सेवा केन्द्र तथा अन्य शाखाहरु	निरन्तर	रोजगारी संख्याको विवरण अद्यावधिक तथा प्रकाशन		छ
कार्यनीति १.१.४ सार्वजनिक निर्माणका कार्यहरुमा श्रममूलक प्रविधिको प्रयोगलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।							
१.१.४.१	सार्वजनिक निर्माणका कार्यहरुमा सकेसम्म श्रमिकको प्रयोग गर्ने ।	नगरपालिका	रोजगार सेवा केन्द्र, प्राविधिक शाखा	निरन्तर	श्रमिकहरुको प्रयोगबाट रोजगारी सिर्जनामा वृद्धि		ज
१.१.४.२	सार्वजनिक निर्माणका कार्यहरुमा श्रमिकको प्रयोग भए नभएको अनुगमन गर्ने ।	नगरपालिका	अनुगमन तथा मूल्यांकन समिति	निरन्तर	श्रमिकहरुको प्रयोगमा वृद्धि		क
कार्यनीति १.१.५ आन्तरिक रोजगारी प्रवर्द्धनको लागि पालिकामा आवद्ध सामाजिक संघ संस्था तथा अन्य निकायहरूसँग सहकार्य गरिनेछ ।							
१.१.५.१	आन्तरिक रोजगारी सिर्जनाका लागि अन्तर शाखा समन्वय गर्ने ।	नगरपालिका	रोजगार शाखा, कृषि शाखा, प्राविधिक शाखा, महिला बालबालिका शाखा	निरन्तर	पालिकाका अन्तर शाखा समन्वयमा वृद्धि		ख

रणनीति १.२ उत्पादनशील रोजगारीको प्रवर्द्धन तथा विस्तार गर्ने ।							
कार्यनीति १.२.१ रोजगारी सिर्जनाका नविनतम अवधारणाहरूलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।							
१.२.१.१	नवीन रोजगारी सिर्जनाका लागि प्रोत्साहन गर्ने ।	नगरपालिका	रोजगार सेवा केन्द्र	दोस्रो वर्षदेखि	नवीन ढंगका रोजगारी सिर्जना हुने ।		ग
१.२.१.२	रोजगारी तथा स्वरोजगारी सिर्जनाका लागि कृषि, पशुपालन तथा लघुउद्यम क्षेत्रलाई बढावा दिने	नगरपालिका	सम्बद्ध शाखा, सरोकारवालाहरू	पहिलो वर्षदेखि निरन्तर	कृषि, पशुपालन तथा लघुउद्यम क्षेत्रका क्रियाकलापहरूमा नगरवासीको संलग्नता		क र ख
कार्यनीति १.२.२ श्रम बजारको माग तथा आपूर्ति आवधिक रुपमा विश्लेषण गरिनेछ ।							
१.२.२.१	पालिका भित्रका उद्योग व्यवसायको रोजगारीको माग सर्वेक्षण गर्ने ।	रोजगार सेवा केन्द्र	सूचना प्रविधि शाखा	दोस्रो वर्षदेखि	श्रमिकको आपूर्तिमा सहज हुने ।		क
१.२.२.२	पालिकाको वास्तविक श्रमिक माग क्षमताको प्रतिवेदन तयार पार्ने ।	रोजगार सेवा केन्द्र	सूचना प्रविधि शाखा	तेस्रो वर्षदेखि	श्रमिकको माग र आपूर्तिको विश्लेषणबाट क्रियाकलाप तर्जुमा ।		ग
कार्यनीति १.२.३ सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रसँग समन्वय, सहकार्य र साभेदारीमा रोजगारीको थप अवसर सिर्जना गरिनेछ ।							
१.२.३.१	पालिकाको विकास निर्माणको बजेटबाट थप रोजगारी सिर्जना गर्ने ।	नगरपालिका	रोजगार सेवा केन्द्र तथा प्राविधिक शाखा	नियमित	थप रोजगारीको सिर्जना भएको हुने ।		ख
१.२.३.२	रोजगार सेवा केन्द्रको सेवामा वृद्धि गर्ने ।	रोजगार सेवा केन्द्र	रोजगार सेवा केन्द्र, प्राविधिक शाखा	पहिलो वर्षदेखि निरन्तर	श्रमिकले एकीकृत रोजगार सेवा सुविधा प्राप्त गर्ने		ग
कार्यनीति १.२.४ आन्तरिक रोजगारी प्रवर्द्धनको लागि पालिकामा नियमित रुपमा उद्योगी व्यवसायीबीचमा छलफल, अन्तरक्रिया गरिनेछ ।							
१.२.४.१	आन्तरिक रोजगारी प्रवर्द्धनको लागि पालिकामा नियमित रुपमा उद्योगी व्यवसायीबीचमा छलफल, अन्तरक्रिया गर्ने ।	नगरपालिका	रोजगार सेवा केन्द्र	नियमित	निजी क्षेत्रबाट थप रोजगारीको अवसरको सिर्जना		घ
१.२.४.२	रोजगार सम्बाद मञ्च सञ्चालन गर्ने ।	नगरपालिका	रोजगार सेवा केन्द्र	निरन्तर	रोजगार सम्बाद मञ्चका गतिविधिहरू		ग
कार्यनीति १.२.५ पालिकाको रोजगार सम्बन्धी तथ्यांकलाई नियमित रुपमा अद्यावधिक गरिनेछ ।							
१.२.५.१	पालिकाको रोजगार सम्बन्धी तथ्यांकलाई नियमित रुपमा अद्यावधिक गर्ने ।	रोजगार सेवा केन्द्र	सूचना प्रविधि शाखा	निरन्तर	नियमित रुपमा तथ्यांक प्राप्त हुने ।		च
१.२.५.२	विभिन्न शाखाबाट प्रदान गरिएका तालिमहरूको अभिलेख राख्ने ।	रोजगार सेवा केन्द्र	सूचना शाखा, प्राविधिक शाखा, कृषि	निरन्तर	नियमित रुपमा तथ्यांक प्राप्त भई विश्लेषण सहज हुने ।		ग

			शाखा, महिला बालबालिका शाखा				
कार्यनीति १.२.६ पालिकाको आन्तरिक रोजगार प्रवर्द्धन तथा विस्तार गर्न अध्ययन, अनुसन्धानको कार्य सञ्चालन गरिनेछ ।							
१.२.६.१	पालिकाको आन्तरिक रोजगार प्रवर्द्धन तथा विस्तार गर्न अध्ययन, अनुसन्धानको कार्य सञ्चालन गरि प्रतिवेदन सार्वजनिक गर्ने ।	पालिका प्रशासन	सरोकारवाला	दोस्रो वर्ष देखि	अध्ययन प्रतिवेदन		ख
रणनीति २.१ वैदेशिक रोजगारीलाई सुरक्षित तथा व्यवस्थित बनाउने ।							
कार्यनीति २.१.१ वैदेशिक रोजगारीलाई सुरक्षित तथा व्यवस्थित बनाउन संघीय सरकारले निर्धारण गरेका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।							
२.१.१.१	वैदेशिक रोजगारीलाई सुरक्षित तथा व्यवस्थित बनाउन संघीय सरकारले निर्धारण गरेका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने ।	पालिका प्रशासन	रोजगार सेवा केन्द्र	निरन्तर	निर्धारित कार्यक्रमहरुको सञ्चालन		छ
कार्यनीति २.१.२ श्रम स्वीकृति तथा श्रम व्यवस्थापनका लागि आवश्यक सहजीकरणको व्यवस्था मिलाईनेछ ।							
२.१.२.१	कल्याणकारी सेवाहरु सञ्चालन गर्ने	रोजगार सेवा केन्द्र	सरोकारवाला	नियमित	लाभग्राहीहरुले स्थानीय तहबाट सेवा सुविधाहरु प्राप्त गरेका ।		ज
२.१.२.२	वैदेशिक रोजगार बोर्ड सचिवालयबाट प्रदान गरिने सेवाका लागि सहजीकरण गरिने ।	रोजगार सेवा केन्द्र	सरोकारवाला	नियमित	लाभग्राहीहरुले स्थानीय तहबाट सेवा सुविधाहरु प्राप्त गरेका ।		क
कार्यनीति २.१.३ गाउँपालिकाबाट वैदेशिक रोजगारीमा जानेहरुका लागि आवश्यक अभिमुखीकरणका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।							
२.१.३.१	नगरपालिकाबाट वैदेशिक रोजगारीमा जानेहरुका लागि आवश्यक अभिमुखीकरणका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने ।	रोजगार सेवा केन्द्र	सरोकारवाला	नियमित	रोजगारीमा जानेहरु अभिमुख भएका हुने ।		ख
कार्यनीति २.१.४ वैदेशिक रोजगारीमा जानेहरुका लागि सीपमूलक तालिम सिकनका लागि प्रोत्साहन गरिनेछ ।							
२.१.४.१	वैदेशिक रोजगारीमा जानेहरुका लागि सीपमूलक तालिम सिकनका लागि प्रोत्साहन गर्ने ।	रोजगार सेवा केन्द्र	सरोकारवाला	निरन्तर	सिपमूलक तालिम लिएर मात्र जाने अवस्था सिर्जना भएको हुने ।		क
रणनीति २.२ वैदेशिक रोजगारीबाट प्राप्त पूँजी, ज्ञान तथा सीपको सदुपयोग गर्ने ।							
कार्यनीति २.२.१ वैदेशिक रोजगारीलाई फर्केका व्यक्तिहरुको सीप, ज्ञान तथा अनुभव समेट्ने अनुसन्धान कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।							
२.२.१.१	वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका व्यक्तिहरुको सीप, ज्ञान तथा अनुभव समेट्ने कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने ।	पालिका प्रशासन	रोजगार सेवा केन्द्र	निरन्तर	आन्तरिक रोजगारी सिर्जनाका लागि आधार प्राप्त हुने ।		ग
कार्यनीति २.२.२ वैदेशिक रोजगारीलाई फर्केका व्यक्तिहरुको लागि पुनःएकीकरण कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।							

२.२.२.१	पुनःएकीकरण कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने	रोजगार सेवा केन्द्र	सरोकारवाला	नियमित	लाभग्राहीहरुले पुनःएकीकरण कार्यक्रमबाट सेवा सुविधाहरु प्राप्त गरेका ।		घ
रणनीतिक स्तम्भ ३: श्रम सम्बन्ध र ब्यावसायजन्य सुरक्षा							
रणनीति ३.१ श्रम सम्बन्धलाई व्यवस्थित बनाउने ।							
कार्यनीति ३.१.१ संघीय तथा प्रदेश सरकारबाट तय भएका श्रम सम्बन्धलाई व्यवस्थित पार्ने कार्यक्रमहरु प्रभावकारी रुपमा सञ्चालन गरिनेछ ।							
३.१.१.१	श्रम सम्बन्धलाई व्यवस्थित पार्न पालिकास्तरबाट कार्यक्रमहरु प्रभावकारी रुपमा सञ्चालन गर्ने ।	पालिका प्रशासन	रोजगार सेवा केन्द्र	निरन्तर	श्रम सम्बन्ध प्रभावकारी भएको हुने ।		ड
कार्यनीति ३.१.२ श्रम स्वीकृति तथा श्रम व्यवस्थापनका लागि आवश्यक समन्वयको व्यवस्था मिलाईनेछ ।							
३.१.२.१	श्रम स्वीकृति तथा श्रम व्यवस्थापनका लागि आवश्यक समन्वयको व्यवस्था गर्ने ।	रोजगार सेवा केन्द्र	सरोकारवाला	पहिलो वर्ष	पालिकाबाट श्रम स्वीकृतिको सेवा प्राप्त गरेका ।		क
रणनीति ३.२: श्रमको उत्पादन तथा उत्पादकत्व बृद्धि गर्ने ।							
कार्यनीति ३.२.१ श्रम ऐनमा राखिएका व्यवस्थाहरुलाई प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।							
३.२.१.१	श्रम ऐनको व्यवस्थाका बारेमा रोजगारदातासँग छलफल गर्ने ।	रोजगार सेवा केन्द्र	सरोकारवाला	निरन्तर	श्रम ऐनको कार्यान्वयनमा सहयोग पुगेको हुने ।		ख
कार्यनीति ३.२.२ पालिकामा रोजगारदाता र बेरोजगार व्यक्तिहरुबिच सम्वाद कार्य सञ्चालन गरिनेछ ।							
३.२.२.१	रोजगारदाता तथा बेरोजगार व्यक्तिहरुका बीचमा सम्वादको व्यवस्था गर्ने ।	रोजगार सेवा केन्द्र	सरोकारवाला	निरन्तर	रोजगारदाता र बेरोजगारका बीचमा सम्बन्ध स्थापना भएको हुने ।		ग
रणनीति ३.३: श्रम अभ्यासलाई मर्यादित बनाउँदै श्रमशक्तिको विविधताको अधिकतम उपयोग गर्ने ।							
कार्यनीति ३.३.१ कार्यक्षेत्रको सुरक्षा तथा कामदारमैत्री कार्यस्थल बनाउन उद्योग र प्रतिष्ठानहरुलाई प्रेरित गरिनेछ ।							
३.३.१.१	कार्यक्षेत्रको सुरक्षा तथा कामदारमैत्री कार्यस्थल बनाउन आवश्यक व्यवस्था गर्ने ।	रोजगार सेवा केन्द्र	सरोकारवाला	पहिलो वर्षदेखि नियमित	कामदारको सुरक्षा हुनुका साथै विभेद र असमानताको न्यूनीकरण भएको हुने ।		घ
कार्यनीति ३.३.२ महिला तथा अपांगमैत्री कार्यस्थल निर्माणका लागि उद्योग तथा प्रतिष्ठानहरुलाई प्रेरित गरिनेछ ।							
३.३.२.१	श्रम स्वीकृति तथा श्रम व्यवस्थापनका लागि आवश्यक समन्वयको व्यवस्था गर्ने ।	रोजगार सेवा केन्द्र	सरोकारवाला	निरन्तर	पालिकाबाट श्रम व्यवस्थापन तथा स्वीकृतिको सेवा प्राप्त गरेका ।		ड
रणनीति ३.४: व्यवसायिक स्वास्थ्य र सुरक्षाको प्रवर्द्धन गर्दै कार्यस्थलमा हुने जोखिमलाई न्यूनीकरण गर्ने ।							

कार्यनीति ३.४.१ बिभिन्न उद्योग तथा प्रतिष्ठानहरूमा कार्यरत कामदारहरूको स्वास्थ्यजन्य जोखिम न्यूनीकरणका लागि उद्योग-पालिका सम्पर्क व्यक्तिको व्यवस्था गरिनेछ ।							
३.४.१.१	उद्योग-पालिका सम्पर्क व्यक्तिको व्यवस्था गर्ने ।	रोजगार सेवा केन्द्र	सरोकारवाला	पहिलो वर्ष	उद्योग-पालिका सम्पर्क व्यक्तिको व्यवस्था भएको हुने ।		क
कार्यनीति ३.४.२ संघीय सरकारद्वारा तर्जुमा गरिने प्रतिष्ठान सुरक्षा तथा स्वास्थ्य सम्बन्धी मापदण्डलाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।							
३.४.२.१	प्रतिष्ठान सुरक्षा तथा स्वास्थ्य सम्बन्धी मापदण्डको व्यवस्था कार्यान्वयन गर्ने ।	रोजगार सेवा केन्द्र	सरोकारवाला	पहिलो वर्ष	पालिकाबाट प्रतिष्ठान सुरक्षा तथा स्वास्थ्य सम्बन्धी मापदण्डको व्यवस्था कार्यान्वयन भएको हुने ।		ख
रणनीति ३.५: श्रम आवद्ध सेवाको सुदृढीकरण गर्ने ।							
कार्यनीति ३.५.१ पालिकाको रोजगार सेवा केन्द्रलाई भौतिक सुविधा सहित सुविधासम्पन्न बनाइनेछ ।							
३.५.१.१	रोजगार सेवा केन्द्रलाई भौतिक सुविधा सहित सुविधासम्पन्न बनाउने ।	पालिका प्रशासन तथा आर्थिक शाखा	रोजगार सेवा केन्द्र	दोस्रो वर्ष	नमूना रोजगार सेवा केन्द्र स्थापना तथा सञ्चालन भएको हुने ।		क र घ
कार्यनीति ३.५.२ रोजगार सेवा केन्द्रबाट प्रदान गरिने सेवालाई थप व्यवस्थित बनाइनेछ ।							
३.५.२.१	पालिका रोजगार सेवा केन्द्रबाट प्रदान गरिने सेवालाई थप व्यवस्थित बनाउने ।	रोजगार सेवा केन्द्र	सरोकारवाला	निरन्तर	रोजगार सेवा केन्द्रको कार्यसम्पादन सरल तथा छरितो हुने ।		क
रणनीति ३.६: व्यवसाय तथा मानव अधिकारको प्रवर्द्धन गर्ने ।							
कार्यनीति ३.६.१ संघीय सरकारबाट जारी हुने मानव अधिकार कार्ययोजनालाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।							
३.६.१.१	संघीय सरकारबाट जारी हुने मानव अधिकार कार्ययोजनालाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्ने ।	रोजगार सेवा केन्द्र	सरोकारवाला	नियमित	कार्ययोजना कार्यान्वयन भएको हुने ।		क
कार्यनीति ३.६.२ उद्योग तथा प्रतिष्ठानहरूमा कार्यरत कामदारको मानव अधिकारको अवस्थाका लागि उद्योग-पालिका अन्तरक्रिया मार्फत् पहल गरिनेछ ।							
३.६.२.१	उद्योग-पालिका अन्तरक्रिया गरिने ।	रोजगार सेवा केन्द्र	सरोकारवाला	निरन्तर	उद्योग-पालिकाको बीचमा निरन्तर अन्तरक्रिया भएको हुने ।		घ
रणनीतिक स्तम्भ ४: ब्यावसायिक सीप विकास तथा तालिम							
रणनीति ४.१ ब्यावसायिक तथा सीपमूलक तालिमहरू सञ्चालन गर्न पालिका र अन्य निकाय तथा क्षेत्रहरूसँग समन्वय गर्ने ।							
कार्यनीति ४.१.१ कार्यस्थलमा आधारित सीपमूलक तालिमहरू सञ्चालन गर्न समन्वय गरिनेछ ।							
४.१.१.१	कार्यस्थलमा आधारित सीपमूलक तालिमहरू सञ्चालन गर्न समन्वय गर्ने ।	पालिका प्रशासन	रोजगार सेवा केन्द्र	पहिलो वर्षदेखि	कार्यस्थलमा आधारित सीपमूलक तालिमहरू सञ्चालन भएको हुने ।		क र ग
कार्यनीति ४.१.२ संघीय तथा प्रदेश तहबाट निर्दिष्ट पाठ्यक्रमका विषयबस्तुहरू पालिकाको आवश्यकताका आधारमा सञ्चालन गर्नका लागि समन्वय गरिनेछ ।							

४.१.२.१	पालिकाको आवश्यकताका आधारमा तालिम सञ्चालन गर्ने समन्वय गर्ने ।	रोजगार सेवा केन्द्र	रोजगार सेवा केन्द्र	नियमित	पालिकाको आवश्यकताका आधारमा तालिम सञ्चालन भएको हुने ।		क र ख
कार्यनीति ४.१.३ पालिकामा रहेका युवा युवतीहरूले प्राप्त गरेका तालिमको सूचिकरणका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।							
४.१.३.१	पालिकामा रहेका युवा युवतीहरूले प्राप्त गरेका तालिमको सूचिकरणका लागि आवश्यक पहल गर्ने ।	रोजगार सेवा केन्द्र	सरोकारवाला	पहिलो वर्षदेखि	तालिम प्राप्त युवा युवतीहरूको सूचिकरण भएको हुने ।		
रणनीति ४.२ व्यवसायिक तथा सीपमूलक तालिम प्रदायकसँग समन्वय गर्ने ।							
कार्यनीति ४.२.१ पालिकाबाट विभिन्न शाखाहरूले सञ्चालन गर्ने विभिन्न शीर्षकका सीपमूलक तालिमको अभिलेखिकरण राख्ने व्यवस्था गरिनेछ ।							
४.२.२.१	सीपमूलक तालिमको अभिलेखिकरण राख्ने व्यवस्था गर्ने ।	रोजगार सेवा केन्द्र	सरोकारवाला	निरन्तर	सीपमूलक तालिमको अभिलेखिकरण राख्ने व्यवस्था भएको हुने ।		
रणनीतिक स्तम्भ ५: योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा							
रणनीति ५.१ सामाजिक सुरक्षाको अवस्थालाई सुदृढ गर्न पालिका र अन्य निकाय तथा क्षेत्रहरूसँग समन्वय गर्ने ।							
कार्यनीति ५.१.१ उद्योग तथा प्रतिष्ठानहरूलाई सामाजिक सुरक्षामा जान अभिप्रेरित गरिनेछ ।							
५.१.१.१	उद्योग तथा प्रतिष्ठानहरूलाई सामाजिक सुरक्षामा जान अभिप्रेरित गर्ने कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने ।	पालिका प्रशासन	रोजगार सेवा केन्द्र	निरन्तर	उद्योग तथा प्रतिष्ठानहरू सामाजिक सुरक्षामा गएका संख्याको अभिलेख भएको ।		क र छ
कार्यनीति ५.१.२ श्रमिकहरूको सामाजिक सुरक्षाको प्रत्याभूतिका लागि उद्योग, प्रतिष्ठान तथा व्यवसायहरूसँग समन्वय गरिनेछ ।							
५.१.२.१	श्रमिकहरूको सामाजिक सुरक्षाको प्रत्याभूतिका लागि उद्योग, प्रतिष्ठान तथा व्यवसायहरूसँग समन्वय गर्ने ।	रोजगार सेवा केन्द्र	सरोकारवाला	पहिलो वर्ष	पालिकाबाट समन्वय भएको हुने ।		ज
रणनीति ५.२ गुणस्तरीयता सहितको समृद्धि हासिल गर्ने ।							
कार्यनीति ५.२.१ श्रमिक तथा स्वरोजगारमा संलग्नहरूको जीवनको गुणस्तरीयता बृद्धिका लागि आवश्यक समन्वय गरिनेछ ।							
५.२.१.१	श्रमिक तथा स्वरोजगारमा संलग्नहरूको जीवनको गुणस्तरीयता बृद्धिका लागि आवश्यक समन्वय गर्ने ।	रोजगार सेवा केन्द्र	सरोकारवाला	निरन्तर	श्रमिक तथा रोजगारदाताका बीचमा सम्बन्ध स्थापना भएको हुने ।		क
रणनीतिक स्तम्भ ६: सुशासन प्रवर्द्धन							
रणनीति ६.१ श्रम सम्बन्धी नीतिगत व्यवस्था तथा एकीकृत कानूनको कार्यान्वयन गर्ने ।							
कार्यनीति ६.१.१ संघीय तथा प्रदेश तहबाट तर्जुमा श्रम सम्बन्धी एकीकृत कानूनको प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।							
६.१.१.१	संघीय तथा प्रदेश तहबाट तर्जुमा भएका श्रम सम्बन्धी	नगरपालिका	रोजगार सेवा केन्द्र	निरन्तर	श्रम सम्बन्धी एकीकृत कानूनको प्रभावकारी		ख

	एकीकृत कानूनको प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गर्ने ।				रुपमा कार्यान्वयन भएको हुने ।		
कार्यनीति ६.१.२ पालिकाबाट नियमित रुपमा रोजगार सुशासन अभिवृद्धिका लागि अनुगमनको व्यवस्था गरिनेछ ।							
६.१.२.१	नियमित रुपमा रोजगार सुशासन अभिवृद्धिका लागि अनुगमन गर्ने ।	अनुगमन तथा मूल्यांकन समिति	रोजगार सेवा केन्द्र	नियमित	पालिकाको रोजगार सुशासन अभिवृद्धि भएको ।		ग
कार्यनीति ६.१.३ पालिकामा रोजगार शाखाका लागि सेवा प्रवाह चापका आधारमा थप कर्मचारीको व्यवस्थापन गरिनेछ ।							
६.१.३.१	रोजगार शाखाका लागि सेवा प्रवाह चापका आधारमा थप कर्मचारीको व्यवस्थापन गर्ने ।	नगरपालिका	रोजगार सेवा केन्द्र	तेस्रो बर्ष	रोजगार सेवा केन्द्रमा थप कर्मचारीको व्यवस्था भएको हुने ।		घ
रणनीति ६.२ श्रम तथा बैदेशिक रोजगारसम्बन्धी सेवा प्रभावकारी बनाउने ।							
कार्यनीति ६.२.१ पालिकाको श्रम तथा बैदेशिक रोजगारसम्बन्धी दैनिक सेवा प्रभावकारी तथा पारदर्शी बनाईनेछ ।							
६.२.१.१	श्रम तथा बैदेशिक रोजगारसम्बन्धी दैनिक सेवा प्रभावकारी तथा पारदर्शी हुने ।	रोजगार सेवा केन्द्र	सरोकारवाला	निरन्तर	रोजगार सेवा केन्द्रको सेवा प्रभावकारी तथा पारदर्शी भएको हुने ।		ग
कार्यनीति ६.२.२ श्रम तथा बैदेशिक रोजगारसम्बन्धी सेवामा आउने गुनासोलाई उचित तवरबाट सम्बोधन गरिनेछ ।							
६.२.१.१	रोजगारसम्बन्धी सेवामा आउने गुनासोलाई उचित तवरबाट सम्बोधन गर्ने ।	रोजगार सेवा केन्द्र	सरोकारवाला	निरन्तर	रोजगारसम्बन्धी सेवामा आउने गुनासाहरु सम्बोधन भएको हुने ।		
रणनीति ६.३ अनुगमन तथा मूल्यांकनको व्यवस्था गर्ने ।							
कार्यनीति ६.३.१ पालिकाको श्रम तथा रोजगारसम्बन्धी कार्यको नियमित रुपबाट अनुगमन तथा मूल्यांकन कार्य गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।							
६.३.१.१	श्रम तथा रोजगारसम्बन्धी कार्यको नियमित रुपबाट अनुगमन तथा मूल्यांकन कार्य गर्ने ।	अनुगमन तथा मूल्यांकन समिति	रोजगार सेवा केन्द्र	निरन्तर	श्रम तथा रोजगारसम्बन्धी कार्यको नियमित रुपबाट अनुगमन तथा मूल्यांकन भएको हुने ।		क
कार्यनीति ६.३.२ अनुगमन तथा मूल्यांकनमा सरोकारवालाहरुको सहभागितालाई समन्वय गरिनेछ ।							
६.३.२.१	अनुगमन तथा मूल्यांकनमा सरोकारवालाहरुको सहभागिता अभिवृद्धि गर्न समन्वय गर्ने ।	रोजगार सेवा केन्द्र	सरोकारवाला	निरन्तर	अनुगमन तथा मूल्यांकनमा सरोकारवालाहरुको सहभागिता भएको हुने ।		

खण्ड ९: श्रोत परिचालन र बजेट व्यवस्थापन (Resource Mobilization and Budget Management)

पञ्चदेवल विनायक नगरपालिकाको नीति, कार्यक्रम र बजेट तर्जुमा गर्दा रणनीतिक योजनामा आधारित भई तर्जुमा गरिने छ । रणनीतिक योजनाको कार्यान्वयन गर्न आवश्यक पर्ने स्रोत साधन वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम मार्फत् नियमित रूपमा प्रस्ताव गरिनेछ । आवश्यकता अनुसार विकास साभेदारहरुसँग समेत आर्थिक श्रोत व्यवस्थापनको लागि सहकार्य गरिनेछ । रणनीतिक योजनाको स्तम्भ अनुसार स्रोत देहाय बमोजिम प्रक्षेपण गरिएको छ ।

तालिका: बजेट प्रक्षेपण, २०८१

रणनीतिक स्तम्भ	आर्थिक वर्ष					
	२०८१/८२	२०८२/८३	२०८३/८४	२०८४/८५	२०८५/८६	कुल बजेट (रु.लाखमा)
स्तम्भ १: आन्तरिक रोजगारी प्रवर्द्धन	१००	१५०	२००	२००	३००	९५०
स्तम्भ २: सुरक्षित र व्यवस्थित बैदेशिक रोजगारी	१	२	५	५	१०	२३
स्तम्भ ३: श्रम सम्बन्ध र व्यावसायजन्य सुरक्षा	२	५	५	१०	१५	३७
स्तम्भ ४: व्यावसायिक सीप विकास र तालिम	२०	२५	२५	३०	४०	१४०
स्तम्भ ५: योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा	१	३०	३०	४०	५०	१५१
स्तम्भ ६: सुशासन प्रवर्द्धन	५	१०	१०	१०	१५	५०
जम्मा	१२९	२२२	२७५	२९५	४३०	१३५१

खण्ड १०: रणनीतिक योजनाको निर्देशक समिति, अनुगमन र मूल्यांकन सम्बन्धी व्यवस्था (Steering committee, Monitoring and Evaluation)

१०.१ रणनीतिक योजनाको स्थानीय निर्देशक समिति (Steering committee)

पञ्चदेवल विनायक नगरपालिकाको रोजगार रणनीतिक योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न एउटा देहाय बमोजिमको निर्देशक समिति रहने छ ।

(क) नगर प्रमुख	-अध्यक्ष
(ख) नगर उपप्रमुख	-सदस्य
(ग) नगर प्रमुखले तोकेका वडाअध्यक्ष दुईजना	-सदस्य
(घ) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	-सदस्य
(ङ) रोजगार संयोजक	-सदस्य-सचिव

स्थानीय निर्देशक समितिको सचिवालय नगरपालिकाको कार्यालयमा रहनेछ ।

स्थानीय निर्देशक समितिको बैठक:

- (१) स्थानीय निर्देशक समितिको बैठक अध्यक्षले तोकेको मिति, समय र स्थानमा बस्नेछ ।
- (२) स्थानीय निर्देशक समितिको बैठकको अध्यक्षता सो समितिको अध्यक्षले गर्नेछ ।
- (३) स्थानीय निर्देशक समितिको सम्पूर्ण सदस्य संख्याको पचास प्रतिशतभन्दा बढी सदस्यहरु उपस्थित भएमा समितिको बैठकको लागि गणपूरक संख्या पुगेको मानिनेछ ।
- (४) स्थानीय निर्देशक समितिको निर्णय सदस्य-सचिवले प्रमाणित गरी राख्नु पर्नेछ ।
- (५) स्थानीय निर्देशक समितिको बैठक सम्बन्धी अन्य कार्यविधि स्थानीय निर्देशक समिति आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।
- (६) स्थानीय निर्देशक समितिले गरेको निर्णयको कार्यान्वयन नगर कार्यपालिकाले गर्नेछ ।

स्थानीय निर्देशक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार:

स्थानीय निर्देशक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ:-

- (क) स्थानीय तह भित्रको श्रम बजारको माग र विद्यमान जनशक्तिको उपलब्धताको विश्लेषण र प्रक्षेपण गर्ने,
- (ख) बेरोजगार व्यक्तिका लागि रोजगार वा स्वरोजगारको व्यवस्था गर्न आवश्यक नीति नगर कार्यपालिका समक्ष सिफारिस गर्ने,
- (ग) स्थानीय तह भित्रको बेरोजगार व्यक्तिको अद्यावधिक अभिलेख तयार गर्न रोजगार सेवा केन्द्रलाई मार्गदर्शन गर्ने,
- (घ) स्थानीय तहभित्र सञ्चालित रोजगार कार्यक्रम तथा बेरोजगार सहायता कार्यक्रमको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने,
- (ङ) समितिले दिएको मार्गदर्शन बमोजिम काम गर्ने ।

१०.२ अनुगमन र मूल्यांकन (Monitoring and Evaluation)

यस रोजगार रणनीतिक योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयन मार्फत लक्षित उद्देश्य हाँसिल गर्न देहाय बमोजिमको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन विधि अवलम्बन गरिनेछ ।

क) अनुगमन तथा मूल्याङ्कन संयन्त्रको स्थापना

रणनीतिक योजना कार्यान्वयनको निरन्तर अनुगमनका लागि एक अनुगमन समितिको गठन गरिनेछ । अनुगमन समितिले नियमित रुपमा अनुगमन गरी कार्यान्वयन प्रगति, विधि, देखिएका समस्या तथा समाधानका उपाय सम्बन्धमा समसामयिक रुपमा पृष्ठपोषण दिनेछ । रोजगार रणनीति अनुगमन तथा मूल्यांकन समिति तपसिल बमोजिमको रहनेछ :

(क) नगर उपप्रमुख	-संयोजक
(ख) नगर उपप्रमुखले तोकेको कार्यपालिका सदस्य (एक जना)	-सदस्य
(ग) नगर उपप्रमुखले तोकेको वडाअध्यक्ष (एक जना)	-सदस्य
(घ) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	-सदस्य
(ङ) नगरपालिकाको कृषि, पशुसेवा र उद्यम विकास शाखा प्रमुख १/१ जना	-सदस्य
(च) रोजगार संयोजक	-सदस्य-सचिव

यस रोजगार रणनीति अनुगमन तथा मूल्यांकन समितिको सचिवालय पञ्चदेवल विनायक नगरपालिकाको कार्यालयमा रहनेछ ।

रोजगार रणनीति अनुगमन तथा मूल्यांकन समितिका काम, कर्तव्यहरु

१. रणनीति कार्यान्वयनको अवस्था र आगामी क्रियाकलाप तर्जुमा गर्न प्रत्येक वर्ष नगरपालिकाको बजेट निर्माण गर्नुपूर्व वार्षिक रणनीति कार्यान्वयनको समीक्षा गर्नुपर्नेछ ।

ख) आवधिक समीक्षा

पञ्चदेवल विनायक नगरपालिकाको रोजगार रणनीतिक योजनामा समावेश भएका क्रियाकलापहरुको प्रगति सम्बन्धमा वार्षिक रुपमा समीक्षा गरिनेछ । रणनीति अनुगमन तथा मूल्यांकन समितिले दिएको प्रतिवेदन र पृष्ठपोषण सम्बन्धमा छलफल तथा समीक्षा गरी आवश्यकता अनुसार सुधारात्मक उपायहरु अवलम्बन गरिनेछ । वार्षिक समीक्षा आर्थिक वर्ष समाप्त भएको मितिले तीन महिनाभित्र गरिनेछ ।

ग) मध्यावधि मूल्याङ्कन

पञ्चदेवल विनायक नगरपालिकाको रोजगार रणनीतिक योजना कार्यान्वयन भएको मितिले अढाई वर्ष पछि योजनाको मध्यावधि मूल्याङ्कन गरिनेछ । मध्यावधि मूल्याङ्कन गर्दा उक्त अवधिसम्म अपेक्षित लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति तथा क्रियाकलापहरुमा हाँसिल भएको उपलब्धि, कार्य सञ्चालनको क्रममा देखिएका समस्या तथा चुनौतीहरुको बारेमा वस्तुगत विश्लेषण गरिनेछ । मूल्याङ्कन अवधिमा भएका कानूनी तथा नीतिगत परिवर्तन, सार्वजनिक प्रशासनको क्षेत्रमा आएको परिवर्तन साथै उपलब्ध श्रोत र साधन समेतको आधारमा समीक्षा गरी आवश्यकता अनुसार निर्धारित क्रियाकलाप तथा श्रोत व्यवस्थापनलाई परिमार्जन गर्न सकिनेछ ।

घ) अन्तिम मूल्याङ्कन

पञ्चदेवल विनायक नगरपालिकाको रोजगार रणनीतिक योजना कार्यान्वयनको अन्तिम वर्ष अर्थात् पाँचौ वर्षमा रणनीतिक योजनाको अन्तिम मूल्याङ्कन र आगामी रणनीतिक योजनाको पूर्वतयारी गरिनेछ । पाँचौ वर्षको पहिलो ६ महिना व्यतित भएपछि योजनाको अन्तिम मूल्याङ्कन प्रारम्भ गरिनेछ । रणनीतिक योजनाको अन्तिम मूल्याङ्कन प्रतिवेदन तयार गरी प्रकाशन गरिनेछ । मूल्याङ्कनबाट प्राप्त अनुभव तथा पृष्ठपोषणलाई आगामी दिनमा तर्जुमा हुने रणनीतिक योजना निर्माणमा उपयोग गरिनेछ ।

खण्ड ११: जोखिम व्यवस्थापन (Risk Management)

पञ्चदेवल विनायक नगरपालिकाको रोजगार रणनीतिक योजना कार्यान्वयनको क्रममा आउन सक्ने जोखिमहरुलाई देहाय बमोजिम उल्लेख गरिएको छ । योजना कार्यान्वयन कार्ययोजनामा पहिचान गरिएका जोखिमहरुका संकेत मात्र उल्लेख गरिएको छ ।

- क) आवश्यक स्रोतको व्यवस्थापन
- ख) सरकारी, गैरसरकारी तथा निजी क्षेत्रका बीचमा प्रभावकारी समन्वय
- ग) संघीय तथा प्रादेशिक सरकारको सम्बन्ध र सामञ्जस्यता
- घ) विकास साभेदारबाट हुने सहयोग तथा समन्वय
- ङ) स्थानीय तहको आन्तरिक स्रोतमा आउने उतारचढाव
- च) उच्च बसाइँसराई तथा युवा जनसंख्याको बदलाव
- छ) कानूनी तथा नीतिगत तहमा आउने परिवर्तन
- ज) सार्वजनिक प्रशासनको क्षेत्रमा आउने परिवर्तन ।

अनुसूचिहरु :

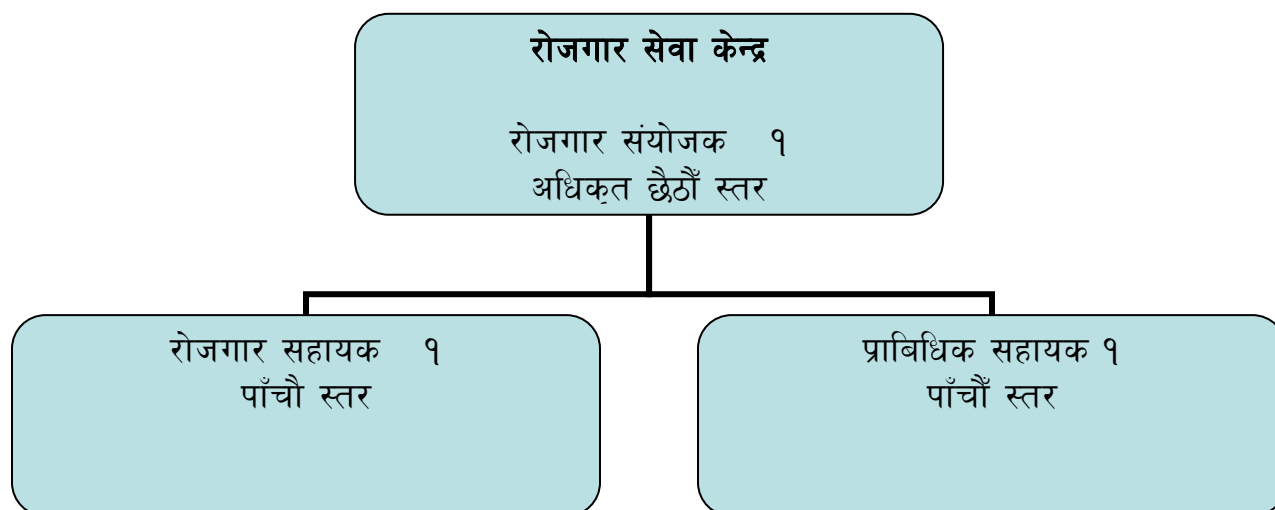
अनुसूचि १

पञ्चदेवल विनायक नगरपालिकाको रोजगार रणनीति नतिजा खाका

क्र.सं.	नतिजा सूचक	एकाइ	आधार तथ्यांक २०८०/८१	लक्ष्य (आ.ब. अनुसार)				
				२०८१/८२	२०८२/८३	२०८३/८४	२०८४/८५	२०८५/८६
१.	रोजगार सेवा केन्द्रको सञ्चालन	संख्या	१	१	१	१	१	१
२.	श्रमको सम्मान राष्ट्रको अभियान सञ्चालन	स्थान	९	१८	१८	१८	१८	१८
३.	आन्तरिक रोजगारी प्रवर्द्धनको लागि पालिकामा उद्योगी व्यवसायी सम्मिलित छलफल, अन्तरक्रिया	पटक	०	१	२	२	२	२
४.	रोजगार सम्बाद मञ्चको गठन तथा सञ्चालन	पटक	१	१	१	१	१	१
५.	पालिकाको श्रम तथा रोजगार एवम् सीपमूलक तालिमको तथ्यांक अद्यावधिक	पटक	१	१	१	१	१	१
६.	वैदेशिक रोजगारीमा जाने र फर्किएका व्यक्तिका लागि अभिमुखीकरण	पटक	०	२	२	२	२	२
७.	रोजगारदाता तथा बेरोजगार व्यक्तिका बिचमा अन्तर्क्रिया	पटक	०	१	१	२	२	२
८.	रोजगार मेला सञ्चालन	पटक	०	०	१	१	१	१
९.	कार्यस्थलमा आधारित सीपमूलक तालिम सञ्चालन	पटक	०	१	१	१	१	१
१०.	आवश्यकतामा आधारित सीपमूलक तालिम सञ्चालन	पटक	६	१०	१०	१५	२०	२५

अनुसूचि २

पञ्चदेवल विनायक नगरपालिकामा रहने रोजगार सेवा केन्द्रको जनशक्ति ढाँचा

अनुसूचि ३

रोजगार रणनीति तर्जुमा गर्ने प्रयोजनका लागि स्थानीय तहमा रहेका रोजगारदातासँग गरिएको सर्वेक्षण विवरण

रोजगारदाताको नाम	वडा नं	रोजगारदाताको प्रकृति	रोजगार दाताको आकार	आगामी ५ वर्षको योजना	व्यवसाय विस्तारको आँकलन (प्रतिशत)	उपयुक्त जनशक्तिको प्राप्तिको अवस्था	कार्यरत जनशक्तिको स्तर	आवश्यक जनशक्तिको स्तर	उद्योग तथा प्रतिष्ठानको वृद्धिका लागि स्थानीय सरकारसँग अपेक्षा	स्थानीय आर्थिक विकासका लागि विकास हुन आवश्यक क्षेत्र
मंगलासैनी कृषक समूह	१	कृषि उत्पादन	साना	विस्तार	५०	छ	न्यून सीपयुक्त	मध्यम सीपयुक्त	बजारीकरणमा सहयोग	कृषि क्षेत्र
नवसन्देश खुद्रा पसल	१	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	यथावत		छैन		न्यून सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	पर्यटन क्षेत्र
जानकी होटल एण्ड लज	१	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	साना	विस्तार	५०	छ	न्यून सीपयुक्त	मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	सीप तथा तालिम
आत्मनिर्भर महिला कृषि समूह	१	कृषि उत्पादन	साना			छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	कृषि क्षेत्र
जनजागरण कृषक समूह	१	कृषि उत्पादन	साना	यथावत		छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	कृषि क्षेत्र
चेतना महिला बहुउद्देशीय सहकारी संस्था	१	सहकारी	मझौला	विस्तार	५	छ	मध्यम सीपयुक्त	मध्यम सीपयुक्त	श्रमिकको आपूर्तिमा सहयोग	सहकारी क्षेत्र
लोक ट्रेडर्स अर्डर एण्ड सप्लायर्स	१	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	१०	छ	न्यून सीपयुक्त	मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	शिक्षा तथा प्राविधिक क्षेत्र
विपना बाख्रा तथा पशुपंक्षी फर्म	१	पशुपालन तथा पशुजन्य उत्पादन	साना	विस्तार	१०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	शिक्षा तथा प्राविधिक क्षेत्र
सिर्जना किराना पसल	१	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	१०	छ	न्यून सीपयुक्त	मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	कृषि क्षेत्र
उमेश जनरल स्टोर	१	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	यथावत		छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	सीप तथा तालिम
दिव्यलक्ष्मी कृषि तथा पशुपंक्षी फर्म	१	कृषि उत्पादन	साना	विस्तार	१०	छ	न्यून सीपयुक्त	मध्यम सीपयुक्त	बजारीकरणमा सहयोग	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
तिमिल्सैना पशुपंक्षी फर्म	१	पशुपालन तथा	साना	विस्तार	२०	छैन		मध्यम	उपयुक्त स्थानीय नीति	बजार विस्तार तथा

		पशुजन्य उत्पादन						सीपयुक्त		व्यवस्थापन
हातेमालो बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	२	सहकारी	मझौला	विस्तार	१०	छ	मध्यम सीपयुक्त	मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	कृषि क्षेत्र
ढिमढिमे बाख्रापालन तथा तरकारी फर्म	२	पशुपालन तथा पशुजन्य उत्पादन	साना	विस्तार	५	छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	सीप तथा तालिम
नुनचुना किराना स्टोर	२	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	यथावत		छैन		मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
नमराज राइस मिल	२	उद्योग	साना	विस्तार	५	छैन		मध्यम सीपयुक्त	श्रमिकको आपूर्तिमा सहयोग	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
देवकोटा नमुना बाख्रापालन फर्म	२	पशुपालन तथा पशुजन्य उत्पादन	साना	विस्तार	५	छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	कृषि क्षेत्र
ए वान टेलरिड तथा सिलाइकटाइ सेन्टर	२	उद्योग	साना	विस्तार	५	छ	मध्यम सीपयुक्त	मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
सिर्जनशील बचत तथा ऋण सहकारी सं.लि.	२	सहकारी	मझौला	विस्तार	१०	छ	मध्यम सीपयुक्त	मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
समीक्षा एण्ड सम्वेग खुद्रा पसल	२	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	२०	छ	न्यून सीपयुक्त	मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
गणेश कृपा होटल एण्ड लज	२	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	साना	विस्तार	१०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	श्रमिकको आपूर्तिमा सहयोग	सीप तथा तालिम
किसान माइक्रो फाइनेन्स	२	वित्तीय/इन्सुरेन्स सेवा	मझौला	विस्तार	१०	छ	मध्यम सीपयुक्त	मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	सहकारी क्षेत्र
सन्तोष नास्ता पसल एण्ड होटल	२	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	साना	यथावत		छैन		मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
कञ्चन निशा कृषि तथा पशुपंक्षी फर्म	२	कृषि उत्पादन	साना	विस्तार	१०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	बजारीकरणमा सहयोग	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
ढिमढिमे कृषि फर्म	२	कृषि उत्पादन	साना	विस्तार	५	छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
ढिमढिमे काँडागाउँ नमुना कृषि तथा पशुपंक्षी फर्म	२	कृषि उत्पादन	साना	विस्तार	५	छैन		मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
ए टू जेड स्टोर	२	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	५	छैन		मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	कृषि क्षेत्र

डानियल इन्फोटेक	३	उद्योग	साना	विस्तार	२०	छ	मध्यम सीपयुक्त	उच्च सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	शिक्षा तथा प्राविधिक क्षेत्र
अनमोल डेरी उद्योग	३	उद्योग	साना	विस्तार	२०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	श्रमिकको आपूर्तिमा सहयोग	कृषि क्षेत्र
हुलाकी होटल	३	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	साना	यथावत		छैन		मध्यम सीपयुक्त	श्रमिकको आपूर्तिमा सहयोग	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
युनिशा चाउमिन उद्योग	३	उद्योग	साना	विस्तार	५०	छ	मध्यम सीपयुक्त	उच्च सीपयुक्त	बजारीकरणमा सहयोग	कृषि क्षेत्र
मनोज एण्ड आयुष एग्रीभेट सेन्टर	३	कृषि उत्पादन	साना	यथावत		छैन		मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	कृषि क्षेत्र
सिद्धिविनायक किराना पसल	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	५०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	बजारीकरणमा सहयोग	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
च्वाइस टेलर्स	३	उद्योग	साना	विस्तार	२०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	सीप तथा तालिम
प्रेमपूजा अर्डर एण्ड सप्लायर्स	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	२०	छ	मध्यम सीपयुक्त	मध्यम सीपयुक्त	बजारीकरणमा सहयोग	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
निशा होटल एण्ड लज	३	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	साना	विस्तार	५०	छ	न्यून सीपयुक्त	मध्यम सीपयुक्त	अन्य निकायमा सहजीकरण सहयोग	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
प्रेम खुद्रा पसल	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	१०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
भुवन एण्ड दिपक ब्रदर्स	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	२०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	बजारीकरणमा सहयोग	कृषि क्षेत्र
धनराज कोल्ड स्टोर	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	१०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
दिपेन्द्र ब्रदर्स जनरल स्टोर	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	५०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
आशिष जनरल स्टोर	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	यथावत		छैन		मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
प्रेमपूजा फेन्सी स्टोर	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	२०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	श्रमिकको आपूर्तिमा सहयोग	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
सनलाइट कस्मेटिक पसल	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	२०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	शिक्षा तथा प्राविधिक क्षेत्र

हितेश मेन्स वेयर	३	उद्योग	साना	विस्तार	१०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	सीप तथा तालिम
प्रतिक्षा एगोभेट	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	१०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
एम.के.एस. कस्मेटिक पसल	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	२०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
पञ्चदेवल मासु पसल	३	पशुपालन तथा पशुजन्य उत्पादन	साना	विस्तार	२०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
रमिला चियानास्ता तथा खुद्रा पसल	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	१०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
बुटवल जनप्रिय फेन्सी स्टोर	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	५	छैन		मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
मनिषा होटल एण्ड लज	३	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	साना	विस्तार	१०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	सीप तथा तालिम
जयरत्न जनरल स्टोर	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	५	छैन		मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
शुभलक्ष्मी बेकरी उद्योग	३	उद्योग	साना	विस्तार	२०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	सीप तथा तालिम
देउ ग्रील उद्योग	३	उद्योग	साना	यथावत		छ	मध्यम सीपयुक्त	उच्च सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	सीप तथा तालिम
जेनिश किराना पसल	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	यथावत		छैन		मध्यम सीपयुक्त	बजारीकरणमा सहयोग	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
गार्डेन होटल एण्ड लज	३	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	साना	विस्तार	५०	छ	न्यून सीपयुक्त	मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	सीप तथा तालिम
बालन सपिङ सेन्टर	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	५०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
देवलक्ष्मी पूजा सामग्री तथा किराना पसल	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	२०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
अर्याल हेल्थ क्लिनिक	३	स्वास्थ्य तथा सामाजिक सेवा	साना	विस्तार	५०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	श्रमिकको आपूर्तिमा सहयोग	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
ढकाल भेट फर्मा	३	पशुपालन तथा पशुजन्य उत्पादन	साना	विस्तार	१०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	बजारीकरणमा सहयोग	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन

रातोभाले भोजनालय एण्ड स्वादिष्ट खाजाघर	३	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	साना	विस्तार	२०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	श्रमिकको आपूर्तिमा सहयोग	सीप तथा तालिम
पहल सुनचाँदी गहना पसल	३	उद्योग	साना	विस्तार	२०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	श्रमिकको आपूर्तिमा सहयोग	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
बी थी वाइन सप	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	२०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	कृषि क्षेत्र
मनिषा इलेक्ट्रोनिकस पसल	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	५	छैन	मध्यम सीपयुक्त	मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	सीप तथा तालिम
बुटवल सपिड सेन्टर	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	५	छैन		मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
न्यू बुटवल अस्लाम फेन्सी स्टोर	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	२०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	बजारीकरणमा सहयोग	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
कृष्ण गेस्ट हाउस एण्ड चाइनिज फास्टफुड	३	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	साना	विस्तार	१०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	सीप तथा तालिम
जीवन किराना पसल	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	५	छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	कृषि क्षेत्र
कालभैरब सुनचाँदी पसल	३	उद्योग	साना	विस्तार	२०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	सीप तथा तालिम
चक्रमिलन फर्निचर उद्योग	३	उद्योग	साना	विस्तार	२०	छ	मध्यम सीपयुक्त	उच्च सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	सीप तथा तालिम
सुनिता इलेक्ट्रोनिकस	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	१०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
एलिना स्टाफ होटल	३	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	साना	विस्तार	२०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	कृषि क्षेत्र
तारा भैहिकल सर्भिस सेन्टर	३	उद्योग	साना	विस्तार	२०	छैन	मध्यम सीपयुक्त	उच्च सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	सीप तथा तालिम
बर्षा कस्मेटिक पसल	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	यथावत		छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	सीप तथा तालिम
रचना इलेक्ट्रोनिकस	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	२०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
रिदम कस्मेटिक पसल	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	२०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	सीप तथा तालिम

न्यू आउजी सिलाइकटाइ सेन्टर	३	उद्योग	साना	विस्तार	२०	छैन	मध्यम सीपयुक्त	मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	सीप तथा तालिम
हिना श्रृंगार पसल	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	२०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
एम्पायर पब्लिक स्कूल	३	शिक्षा	मझौला	विस्तार	५०	छैन	मध्यम सीपयुक्त	उच्च सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	प्राविधिक क्षेत्र
रुइन चम्पल उद्योग	३	उद्योग	साना	विस्तार	५०	छैन	न्यून सीपयुक्त	मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	सीप तथा तालिम
सेल सोलुसन इलेक्ट्रॉनिक्स पसल	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	२०	छैन	न्यून सीपयुक्त	मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
न्यू के.सी. होटल	३	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	साना	विस्तार	२०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	सीप तथा तालिम
रुडेक नेपाल	३	गैर सरकारी संस्था	मझौला	विस्तार		छैन	मध्यम सीपयुक्त	उच्च सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	सीप तथा तालिम
मालिका पब्लिक स्कूल	३	शिक्षा	मझौला	विस्तार	५०	छैन	मध्यम सीपयुक्त	उच्च सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	कृषि क्षेत्र
हिलसाइड पशुपंक्षी फर्म	३	पशुपालन तथा पशुजन्य उत्पादन	साना	विस्तार	१०	छैन	न्यून सीपयुक्त	मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	कृषि क्षेत्र
कालिकादेवी कृषि तथा पशुपंक्षी फर्म	३	पशुपालन तथा पशुजन्य उत्पादन	साना	विस्तार	१०	छैन	न्यून सीपयुक्त	मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
माण्डव्य कृषि तथा फलफूल फर्म	३	कृषि उत्पादन	साना	विस्तार	१०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
न्यू अधिकारी कृषि फर्म	३	कृषि उत्पादन	साना	विस्तार	५०	छैन	मध्यम सीपयुक्त	उच्च सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
पञ्चदेवल होटल एण्ड लज	३	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	साना	विस्तार	२०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	कृषि क्षेत्र
लक्ष्मण कटेज फ्रेस खाजाघर	३	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	साना	विस्तार	२०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	श्रमिकको आपूर्तिमा सहयोग	सीप तथा तालिम
सन्तोष सिलाइ तथा प्रशिक्षण केन्द्र	३	उद्योग	साना	विस्तार	२०	छ	मध्यम सीपयुक्त	उच्च सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	सीप तथा तालिम
तिमिल्सैना कस्मेटिक एण्ड सिलाइ सेन्टर	३	उद्योग	साना	यथावत		छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	प्राविधिक क्षेत्र

पब्लिकभञ्ज्याङ बुढा होटल	३	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	साना	विस्तार	२०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
डायलसन होटल एण्ड लज	३	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	साना	यथावत		छैन		मध्यम सीपयुक्त	श्रमिकको आपूर्तिमा सहयोग	कृषि क्षेत्र
जे.बि.जी. अर्डर एण्ड सप्लायर्स	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	१०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
सुर्जनमाला फलफूल पसल	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	यथावत		छैन		मध्यम सीपयुक्त	बजारीकरणमा सहयोग	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
जीवन फ्रेस हाउस	३	पशुपालन तथा पशुजन्य उत्पादन	साना	यथावत		छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	सीप तथा तालिम
माण्डव्य होटल एण्ड लज	३	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	साना	विस्तार	५०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	श्रमिकको आपूर्तिमा सहयोग	शिक्षा तथा प्राविधिक क्षेत्र
सन्तोष स्टेशनरी एण्ड पुस्तक पसल	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	२०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	शिक्षा तथा प्राविधिक क्षेत्र
माँ लक्ष्मी बिजुली भण्डार	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	५	छैन	मध्यम सीपयुक्त	उच्च सीपयुक्त	श्रमिकको आपूर्तिमा सहयोग	शिक्षा तथा प्राविधिक क्षेत्र
प्रेमपूजा जनरल स्टोर	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	२०	छैन	न्यून सीपयुक्त	मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	कृषि क्षेत्र
अस्मिता होटल एण्ड लज	३	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	साना	विस्तार	५०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	श्रमिकको आपूर्तिमा सहयोग	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
स्वाद कर्नर	३	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	साना	यथावत		छैन		मध्यम सीपयुक्त	श्रमिकको आपूर्तिमा सहयोग	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
बुटवल मल्टिबिजनेस	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	५	छैन		मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
बुटवल भैरहवा सुनचाँदी पसल	३	उद्योग	साना	विस्तार	२०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	सीप तथा तालिम
शितल सुनचाँदी गहना पसल	३	उद्योग	साना	विस्तार	१०	छ	मध्यम सीपयुक्त	मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	सीप तथा तालिम
सिर्जना कस्मेटिक पसल	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	१०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
न्यू प्रिन्स कस्मेटिक पसल	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	२०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन

सिद्धि गणेश स्टोर	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	१०	छ	न्यून सीपयुक्त	मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
तिमिल्सैना कोल्ड स्टोर	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	२०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	श्रमिकको आपूर्तिमा सहयोग	सीप तथा तालिम
दुर्गा होटल	३	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	साना	विस्तार	२०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
बुटवल अस्लाम फेन्सी स्टोर	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	५०	छ	मध्यम सीपयुक्त	मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
हिलसाइड कटेज पसल	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	१०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
लक्ष्मी एग्रोभेट सेन्टर	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	२०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	शिक्षा तथा प्राविधिक क्षेत्र
सारिका जनरल एण्ड अर्डर सप्लायर्स	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	२०	छ	न्यून सीपयुक्त	मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
न्यू स्टार इलेक्ट्रॉनिक्स एण्ड ट्रेड सप्लायर्स	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	५०	छ	मध्यम सीपयुक्त	मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	सीप तथा तालिम
पञ्चदेवल जनरल स्टोर	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	१०	छ	न्यून सीपयुक्त	मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
के.सी. जीवन जनरल स्टोर	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	५	छ	न्यून सीपयुक्त	मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
कर्णाली खुद्रा पसल	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	२०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
हिमाल सिलाइ सेन्टर	३	उद्योग	साना	विस्तार	२०	छ	मध्यम सीपयुक्त	मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	सीप तथा तालिम
रेजिना जनरल स्टोर	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	२०	छ	न्यून सीपयुक्त	मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	सीप तथा तालिम
धामी क्लिनिक	३	स्वास्थ्य तथा सामाजिक सेवा	साना	विस्तार	२०	छ	मध्यम सीपयुक्त	मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	शिक्षा तथा प्राविधिक क्षेत्र
मगर होटल एण्ड नास्ता पसल	३	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	साना	विस्तार	१०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	कृषि क्षेत्र
नन्दामाता स्टेशनरी स्टोर	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	२०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन

रावत जनरल स्टोर	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	५०	छ	न्यून सीपयुक्त	मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
विद्या ट्रेडर्स अर्डर एण्ड सप्लायर्स	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	५०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
कृष्णा श्रृंगार पसल	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	२०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
दिपिका भवानी फलफूल तथा तरकारी पसल	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	२०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	बजारीकरणमा सहयोग	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
स्वस्तिका एण्ड सोनिया फेन्सी पसल	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	५०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	श्रमिकको आपूर्तिमा सहयोग	सीप तथा तालिम
श्रृष्टि एण्ड प्रकृति फर्निचर उद्योग	३	उद्योग	साना	विस्तार	२०	छ	मध्यम सीपयुक्त	उच्च सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	सीप तथा तालिम
न्यू शाही पुस्तक पसल	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	२०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	शिक्षा तथा प्राविधिक क्षेत्र
कञ्चन गिफ्ट एण्ड सप्लायर्स	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	यथावत		छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
खेमा जनरल स्टोर	३	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	यथावत		छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
मिलना जनरल स्टोर	४	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	१०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	कृषि क्षेत्र
प्रज्वल जनरल स्टोर	४	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	१०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	कृषि क्षेत्र
शाही किराना पसल	४	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	१०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	कृषि क्षेत्र
विष्ट जनरल स्टोर	४	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	५	छैन		मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	शिक्षा तथा प्राविधिक क्षेत्र
अस्विन किराना पसल	४	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	५	छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	कृषि क्षेत्र
कुँवर खुद्रा पसल	४	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	२०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	पर्यटन क्षेत्र
तिलक इलेक्ट्रॉनिक्स स्टोर	४	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	५	छैन		मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	कृषि क्षेत्र

सिर्जन होटल एण्ड नास्ता पसल	४	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	साना	विस्तार	५	छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	सीप तथा तालिम
गौरव किराना पसल	४	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	५	छैन		मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	शिक्षा तथा प्राविधिक क्षेत्र
शुभेक्षा जनरल स्टोर	४	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	५	छैन		मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	कृषि क्षेत्र
राज नरेश सिलाइ सेन्टर	४	उद्योग	साना	विस्तार	५	छ	मध्यम सीपयुक्त	मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	कृषि क्षेत्र
रेवन्त फेन्सी स्टोर	४	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	५	छैन		मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	कृषि क्षेत्र
दिपेश एण्ड जलसा फेन्सी पसल	४	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	५	छैन		मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	शिक्षा तथा प्राविधिक क्षेत्र
जे.एन. आयल स्टोर	४	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	२०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	शिक्षा तथा प्राविधिक क्षेत्र
श्रीकृष्ण जनरल स्टोर	४	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	१०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	कृषि क्षेत्र
श्रृष्टि कोल्ड स्टोर एण्ड नास्ता पसल	४	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	साना	विस्तार	५०	छ	न्यून सीपयुक्त	मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
विवेन्द्र जनरल स्टोर	४	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	१०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	कृषि क्षेत्र
दिपक जनरल स्टोर	४	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	२०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	शिक्षा तथा प्राविधिक क्षेत्र
सुशिल होटल एण्ड लज	४	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	साना	विस्तार	१०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	कृषि क्षेत्र
तिलक रानीखोला पसल	४	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	५	छैन		मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	कृषि क्षेत्र
निर्मला किराना पसल	४	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	५	छैन		मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	कृषि क्षेत्र
रुचि कर्णाली ब्लक एण्ड टायल उद्योग	४	उद्योग	साना	विस्तार	२०	छ	मध्यम सीपयुक्त	उच्च सीपयुक्त	श्रमिकको आपूर्तिमा सहयोग	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
लालीगुराँस निर्माण सेवा	४	निर्माण व्यवसाय	साना	विस्तार	२०	छ	न्यून सीपयुक्त	मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	कृषि क्षेत्र

पञ्चदेवल पब्लिक निर्माण सेवा	४	निर्माण व्यवसाय	साना	विस्तार	२०	छ	न्यून सीपयुक्त	मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	कृषि क्षेत्र
टोटकेसाल आयल मिल	४	उद्योग	साना	विस्तार	१०	छ	न्यून सीपयुक्त	मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	कृषि क्षेत्र
दोगाडे आयल मिल	५	उद्योग	साना	विस्तार	१०	छ	न्यून सीपयुक्त	मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	कृषि क्षेत्र
मेनुका एण्ड राजीव किराना पसल	५	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	५०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	बजारीकरणमा सहयोग	शिक्षा तथा प्राविधिक क्षेत्र
शिव कालिका शाही स्टोर	५	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	५०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	श्रमिकको आपूर्तिमा सहयोग	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
शाही किराना पसल	५	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	१०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	शिक्षा तथा प्राविधिक क्षेत्र
निर्मला जनरल खुद्रा पसल	५	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	२०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	पर्यटन क्षेत्र
प्रगतिशील मदिरा पसल	५	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	१०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	बजारीकरणमा सहयोग	कृषि क्षेत्र
अस्मिता जनरल स्टोर	५	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	१०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	कृषि क्षेत्र
कालिका पोल्ट्री फर्म	५	पशुपालन तथा पशुजन्य उत्पादन	साना	विस्तार	२०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	बजारीकरणमा सहयोग	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
शाही स्टोर खुद्रा पसल	५	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	१०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	बजारीकरणमा सहयोग	कृषि क्षेत्र
कुमार कुटानी पिसानी पेलानी मिल	५	उद्योग	साना	विस्तार	१०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	श्रमिकको आपूर्तिमा सहयोग	कृषि क्षेत्र
तपेन्द्र खुद्रा पसल	५	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	२०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	पर्यटन क्षेत्र
मनकामना जयन्ती होटल	५	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	साना	विस्तार	१०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	कृषि क्षेत्र
उपकार बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लि.	५	वित्तीय/इन्सुरेन्स सेवा	मझौला	विस्तार	५०	छ	मध्यम सीपयुक्त	उच्च सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	कृषि क्षेत्र
संगिता किराना पसल	५	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	२०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	बजारीकरणमा सहयोग	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन

मनिस कोल्ड स्टोर	६	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	५	छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
न्यू सम्पति डाँडाबाडी कृषि अर्गानिक फर्म	६	कृषि उत्पादन	साना	यथावत		छ	न्यून सीपयुक्त	मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	कृषि क्षेत्र
कालिका व्यवसायिक बाख्रा फर्म	६	पशुपालन तथा पशुजन्य उत्पादन	साना	विस्तार	५	छ	न्यून सीपयुक्त	मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	कृषि क्षेत्र
कालिका जनरल स्टोर	६	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	५०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	श्रमिकको आपूर्तिमा सहयोग	कृषि क्षेत्र
हरियाली कृषि समूह	६	कृषि उत्पादन	साना	यथावत		छ	न्यून सीपयुक्त	मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	कृषि क्षेत्र
नवीन कोल्ड स्टोर	६	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	५०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
कालिकादेवी कृषक समूह	६	कृषि उत्पादन	साना	विस्तार	५०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	बजारीकरणमा सहयोग	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
विरेन्द्र कोल्ड स्टोर	७	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	५०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
जक्ति किराना पसल	७	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	२०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	कृषि क्षेत्र
डी.आर. सप्लायर्स	७	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	१०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	कृषि क्षेत्र
सुशिल कोल्ड स्टोर	७	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	५०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	शिक्षा तथा प्राविधिक क्षेत्र
क्रिष्टिना कोल्ड सेन्टर	७	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	५	छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	शिक्षा तथा प्राविधिक क्षेत्र
ओम किराना खाद्य खुद्रा पसल	७	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	५०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	कृषि क्षेत्र
दुर्गा बाख्रा पालन फर्म	७	पशुपालन तथा पशुजन्य उत्पादन	साना	विस्तार	५०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	श्रमिकको आपूर्तिमा सहयोग	कृषि क्षेत्र
हिमाल कस्मेटिक श्रृंगार पसल	७	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	५	छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	सीप तथा तालिम
नरेश कोल्ड स्टोर	७	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	५०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	कृषि क्षेत्र

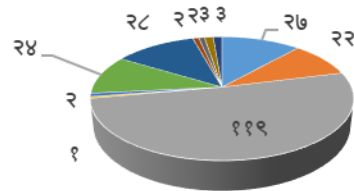
शान्ति बास्ना पालन फर्म	७	पशुपालन तथा पशुजन्य उत्पादन	साना	विस्तार	५०	छैन	मध्यम सीपयुक्त	बजारीकरणमा सहयोग	कृषि क्षेत्र
कालिका बास्नापालन फर्म	७	पशुपालन तथा पशुजन्य उत्पादन	साना	विस्तार	५०	छैन	मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	सीप तथा तालिम
निर्माण जनरल स्टोर	७	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	५०	छैन	मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	कृषि क्षेत्र
दिपेन्द्र खुद्रा पसल	७	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	५	छैन	मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	कृषि क्षेत्र
दिपक रोकामगर	८	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	२०	छैन	मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
गंगे शाही	८	पशुपालन तथा पशुजन्य उत्पादन	साना	विस्तार	५	छैन	मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	कृषि क्षेत्र
जनक खनाल	८	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	१०	छैन	मध्यम सीपयुक्त	बजारीकरणमा सहयोग	कृषि क्षेत्र
उदे बहादुर शाही	८	पशुपालन तथा पशुजन्य उत्पादन	साना	विस्तार	१०	छैन	मध्यम सीपयुक्त	श्रमिकको आपूर्तिमा सहयोग	कृषि क्षेत्र
छत्र बहादुर शाही	८	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	५	छैन	मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	सीप तथा तालिम
धुब बहादुर शाही	८	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	५	छैन	मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	कृषि क्षेत्र
सीता शाही	८	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	५	छैन	मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	सीप तथा तालिम
इन्द्र बहादुर शाही	८	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	५	छैन	मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	कृषि क्षेत्र
मिन बहादुर शाही	८	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	५	छैन	मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	सीप तथा तालिम
तपेन्द्र बहादुर शाही	८	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	१०	छैन	मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	सीप तथा तालिम
रमना शाही	८	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	५	छैन	मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	कृषि क्षेत्र
इन्द्र शाही	८	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	२०	छैन	मध्यम सीपयुक्त	बजारीकरणमा सहयोग	कृषि क्षेत्र

दिलु शाही	८	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	१०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	बजारीकरणमा सहयोग	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
लाल बहादुर शाही	८	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	१०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	कृषि क्षेत्र
दिपेन्द्र रोकामगर	८	पशुपालन तथा पशुजन्य उत्पादन	साना	विस्तार	५	छैन		मध्यम सीपयुक्त	बजारीकरणमा सहयोग	कृषि क्षेत्र
रञ्जना नेपाली	८	उद्योग	साना	विस्तार	५	छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	सीप तथा तालिम
बाला प्रसाद खनाल	८	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	५	छैन		मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	कृषि क्षेत्र
केशर बहादुर शाही	८	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	२०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	कृषि क्षेत्र
महेन्द्र बहादुर शाही	८	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	२०	छैन		मध्यम सीपयुक्त	बजारीकरणमा सहयोग	बजार विस्तार तथा व्यवस्थापन
अञ्जना शाही	८	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	५	छैन		मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	कृषि क्षेत्र
राधिका सञ्ज्याल	८	खुद्रा तथा होलसेल व्यापार	साना	विस्तार	५	छैन		मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	कृषि क्षेत्र
रमेश शाही	८	कृषि उत्पादन	साना	विस्तार	५	छैन		मध्यम सीपयुक्त	श्रमिकको आपूर्तिमा सहयोग	कृषि क्षेत्र
कोशिस कृषक समूह	९	कृषि उत्पादन	साना	विस्तार	५	छ	न्यून सीपयुक्त	मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	कृषि क्षेत्र
धर्मन्द्र पशुपंक्षी फर्म	९	पशुपालन तथा पशुजन्य उत्पादन	साना	यथावत		छ	न्यून सीपयुक्त	मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	कृषि क्षेत्र
शिवशक्ति कृषक समूह	९	कृषि उत्पादन	साना	विस्तार	२०	छ	न्यून सीपयुक्त	मध्यम सीपयुक्त	बजारीकरणमा सहयोग	कृषि क्षेत्र
बडीमालिका कृषक समूह	९	कृषि उत्पादन	साना	विस्तार	५०	छ	न्यून सीपयुक्त	मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	कृषि क्षेत्र
सुनाखेत कृषक समूह	९	कृषि उत्पादन	साना	विस्तार	२०	छ	न्यून सीपयुक्त	मध्यम सीपयुक्त	उपयुक्त स्थानीय नीति	कृषि क्षेत्र
कालिका कृषक समूह	९	कृषि उत्पादन	साना	विस्तार	१०	छ	न्यून सीपयुक्त	मध्यम सीपयुक्त	सीप तथा क्षमता विकासमा सहयोग	कृषि क्षेत्र

[illegible]

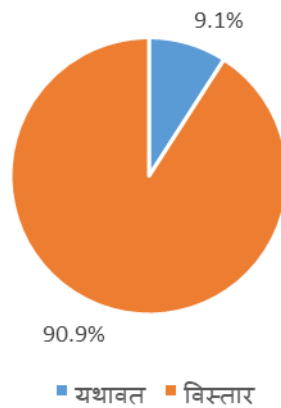
रोजगारदाता सर्वेक्षण : वृत्तचित्रमा

तथ्यांक संकलन गरिएको रोजगारदाताको
प्रकृति र संख्या

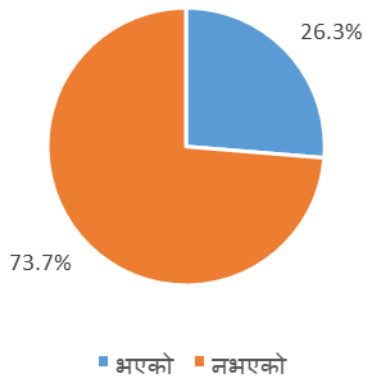

- उद्योग
- खुद्रा तथा होलसेल व्यापार
- निर्माण व्यवसाय
- पशुपालन तथा पशुजन्य उत्पादन
- शिक्षा
- स्वास्थ्य तथा सामाजिक सेवा
- कृषि उत्पादन
- गैर सरकारी संस्था
- पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट
- वित्तीय/इन्सुरेन्स सेवा
- सहकारी

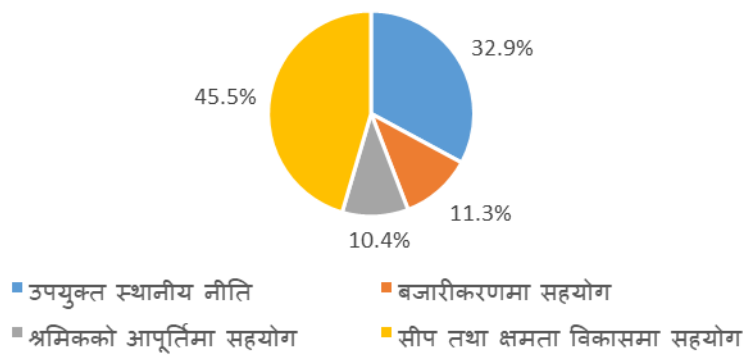
आगामी ५ वर्षमा रोजगारदाताहरूको आफ्नो
व्यवसायप्रतिको धारणा

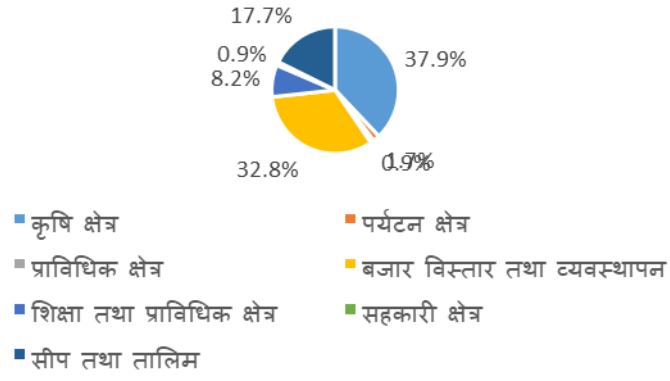
रोजगारदाताहरूलाई उपयुक्त जनशक्ति
प्राप्त भए/नभएको अवस्था

उद्योग तथा प्रतिष्ठानको
वृद्धिका लागि स्थानीय
सरकारसँग अपेक्षा

स्थानीय आर्थिक विकासका
लागि विकास हुन आवश्यक
क्षेत्र

अनुसूचि ४

रोजगार रणनीति तर्जुमाका लागि सम्बन्धित सरोकारवालाको धारणा संकलन

क्र.सं.	सरोकारवालाको नाम	पेशा	पालिकाले आर्थिक विकासका लागि ध्यान दिनुपर्ने क्षेत्र	रोजगार/स्वरोजगार अभिवृद्धिका चुनौती	चुनौती समाधानका उपाय	उपलब्ध जनशक्तिलाई रोजगारीको निकास	आगामी ५ वर्षमा पालिकामा रोजगारी सिर्जना हुने क्षेत्र	उक्त क्षेत्रमा रोजगारी सिर्जना गर्न गर्नुपर्ने क्रियाकलाप	स्थानीय सरकारको भूमिका
१	भजन तिमिल्सैना	स्वयंसेविका	कृषि क्षेत्र	सीप तथा दक्षताको कमी	सीपमूलक कार्यक्रम सञ्चालन	आयमूलक काममा सहभागिता	उद्योग	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	उद्योग प्रबर्द्धन
२	कृष्ण तिमिल्सैना	कृषक	कृषि क्षेत्र	कृषक उत्प्रेरणा तथा सहयोगको अभाव	कृषक सहजीकरण तथा सहयोग	व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालनमा जोड	कृषि तथा पशुपालन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	उपयुक्त नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण
३	गौरीकान्त ढकाल	कृषक	कृषि क्षेत्र	सीप तथा दक्षताको कमी	सीपमूलक कार्यक्रम सञ्चालन	सीप तथा प्रविधिको उपलब्धता	कृषि तथा पशुपालन	कृषि क्षेत्रमा युवा सहभागिता	उपयुक्त नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण
४	बिन्द्रा ढकाल	समाजसेवी	उद्योग	औद्योगिक प्रतिष्ठानहरू नहुनु	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	सीप तथा प्रविधिको उपलब्धता	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	रोजगारमैत्री पूर्वाधारहरूको विकास	उद्योग प्रबर्द्धन
५	निर्मला ढकाल	समाजसेवी	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	युवा सक्रियता नहुनु	युवा सचेतना तथा सशक्तिकरण	गुणस्तरीय शिक्षामा जोड	सूचना प्रविधि	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	रोजगारमैत्री पूर्वाधारहरूको विकास
६	राधिका तिमिल्सैना	कृषक	खानी तथा उत्खनन	उपयुक्त स्थानीय नीतिको अभाव	स्थानीय आवश्यकता अनुसार नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण	सामूहिक उत्पादन प्रणालीमा संलग्नता	खानी तथा उत्खनन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	स्रोत तथा बजेटको उपलब्धता
७	मातृका देवकोटा	नोकरी	सूचना प्रविधि	पूर्वाधारहरू नहुनु	रोजगारमैत्री पूर्वाधारहरूको विकास	आयमूलक काममा सहभागिता	उद्योग	कृषि क्षेत्रमा युवा सहभागिता	उद्योग प्रबर्द्धन

८	बालाराम तिमिल्सैना	व्यवसायी	शिक्षा क्षेत्र	युवा सक्रियता नहुनु	युवा सचेतना तथा सशक्तिकरण	सीप तथा प्रविधिको उपलब्धता	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	उपयुक्त नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण
९	धर्मराज ढकाल	नोकरी	कृषि क्षेत्र	कृषक उत्प्रेरणा तथा सहयोगको अभाव	कृषक सहजीकरण तथा सहयोग	व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालनमा जोड	कृषि तथा पशुपालन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	उपयुक्त नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण
१०	पूजा तिमिल्सैना	विद्यार्थी	उद्योग	सीप तथा दक्षताको कमी	सीपमूलक कार्यक्रम सञ्चालन	आयमूलक काममा सहभागिता	उद्योग	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	उद्योग प्रबर्द्धन
११	अमरनाथ ढकाल	नोकरी	उद्योग	युवा सक्रियता नहुनु	युवा सचेतना तथा सशक्तिकरण	गुणस्तरीय शिक्षामा जोड	सूचना प्रविधि	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	रोजगारमैत्री पूर्वाधारहरूको विकास
१२	सूर्यप्रसाद तिमिल्सैना	नोकरी	कृषि क्षेत्र	कृषक उत्प्रेरणा तथा सहयोगको अभाव	कृषक सहजीकरण तथा सहयोग	व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालनमा जोड	कृषि तथा पशुपालन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	उपयुक्त नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण
१३	टिका ढकाल	कृषक	कृषि क्षेत्र	कृषक उत्प्रेरणा तथा सहयोगको अभाव	कृषक सहजीकरण तथा सहयोग	व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालनमा जोड	कृषि तथा पशुपालन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	उपयुक्त नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण
१४	बर्तारज तिमिल्सैना	नोकरी	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	सीप तथा दक्षताको कमी	सीपमूलक कार्यक्रम सञ्चालन	आयमूलक काममा सहभागिता	उद्योग	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	उद्योग प्रबर्द्धन
१५	कृष्णप्रसाद तिमिल्सैना	नोकरी	उद्योग	सीप तथा दक्षताको कमी	सीपमूलक कार्यक्रम सञ्चालन	आयमूलक काममा सहभागिता	उद्योग	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	उद्योग प्रबर्द्धन
१६	चन्द्रप्रसाद ढकाल	नोकरी	खानी तथा उत्खनन	सीप तथा दक्षताको कमी	सीपमूलक कार्यक्रम सञ्चालन	आयमूलक काममा सहभागिता	उद्योग	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	उद्योग प्रबर्द्धन
१७	शारदा तिमिल्सैना	कृषक	कृषि क्षेत्र	युवा सक्रियता नहुनु	युवा सचेतना तथा सशक्तिकरण	गुणस्तरीय शिक्षामा जोड	सूचना प्रविधि	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	रोजगारमैत्री पूर्वाधारहरूको विकास
१८	देवीराम तिमिल्सैना	नोकरी	कृषि क्षेत्र	कृषक उत्प्रेरणा तथा सहयोगको अभाव	कृषक सहजीकरण तथा सहयोग	व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालनमा जोड	कृषि तथा पशुपालन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	उपयुक्त नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण

१९	केशवराज ढकाल	विद्यार्थी	कृषि क्षेत्र	युवा सक्रियता नहुनु	युवा सचेतना तथा सशक्तिकरण	गुणस्तरीय शिक्षामा जोड	सूचना प्रविधि	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	रोजगारमैत्री पूर्वाधारहरूको विकास
२०	धनीराम ढकाल	नोकरी	सूचना प्रविधि	सीप तथा दक्षताको कमी	सीपमूलक कार्यक्रम सञ्चालन	आयमूलक काममा सहभागिता	उद्योग	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	उद्योग प्रबर्द्धन
२१	तारा प्रसाद न्यौपाने	श्रमिक	कृषि क्षेत्र	कृषक उत्प्रेरणा तथा सहयोगको अभाव	कृषक सहजीकरण तथा सहयोग	व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालनमा जोड	कृषि तथा पशुपालन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	उपयुक्त नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण
२२	नरेन्द्र प्रसाद न्यौपाने	नोकरी	शिक्षा क्षेत्र	उपयुक्त स्थानीय नीतिको अभाव	स्थानीय आवश्यकता अनुसार नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण	सामूहिक उत्पादन प्रणालीमा संलग्नता	खानी तथा उत्खनन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	स्रोत तथा बजेटको उपलब्धता
२३	धिर्जा कुमारी खत्री	व्यवसायी	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	युवा सक्रियता नहुनु	युवा सचेतना तथा सशक्तिकरण	गुणस्तरीय शिक्षामा जोड	सूचना प्रविधि	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	रोजगारमैत्री पूर्वाधारहरूको विकास
२४	गणेश बहादुर धामी	नोकरी	कृषि क्षेत्र	सीप तथा दक्षताको कमी	सीपमूलक कार्यक्रम सञ्चालन	आयमूलक काममा सहभागिता	उद्योग	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	उद्योग प्रबर्द्धन
२५	कलम बहादुर शाही	समाजसेवी	खानी तथा उत्खनन	उपयुक्त स्थानीय नीतिको अभाव	स्थानीय आवश्यकता अनुसार नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण	सामूहिक उत्पादन प्रणालीमा संलग्नता	खानी तथा उत्खनन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	स्रोत तथा बजेटको उपलब्धता
२६	चक्रप्रसाद देवकोटा	नोकरी	उद्योग	औद्योगिक प्रतिष्ठानहरू नहुनु	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	सीप तथा प्रविधिको उपलब्धता	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	रोजगारमैत्री पूर्वाधारहरूको विकास	उद्योग प्रबर्द्धन
२७	मदन धामी	कृषक	उद्योग	औद्योगिक प्रतिष्ठानहरू नहुनु	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	सीप तथा प्रविधिको उपलब्धता	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	रोजगारमैत्री पूर्वाधारहरूको विकास	उद्योग प्रबर्द्धन
२८	हंशकला चलाउने	नोकरी	कृषि क्षेत्र	कृषक उत्प्रेरणा तथा सहयोगको अभाव	कृषक सहजीकरण तथा सहयोग	व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालनमा जोड	कृषि तथा पशुपालन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	उपयुक्त नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण

२९	मोहन धामी	व्यवसायी	शिक्षा क्षेत्र	उपयुक्त स्थानीय नीतिको अभाव	स्थानीय आवश्यकता अनुसार नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण	सामूहिक उत्पादन प्रणालीमा संलग्नता	खानी तथा उत्खनन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	स्रोत तथा बजेटको उपलब्धता
३०	ललित धामी	श्रमिक	उद्योग	औद्योगिक प्रतिष्ठानहरु नहुनु	घरेलु तथा साना उद्योगहरुको सञ्चालन	सीप तथा प्रविधिको उपलब्धता	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	रोजगारमैत्री पूर्वाधारहरुको विकास	उद्योग प्रबर्द्धन
३१	जानकी न्यौपाने	विद्यार्थी	उद्योग	औद्योगिक प्रतिष्ठानहरु नहुनु	घरेलु तथा साना उद्योगहरुको सञ्चालन	सीप तथा प्रविधिको उपलब्धता	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	रोजगारमैत्री पूर्वाधारहरुको विकास	उद्योग प्रबर्द्धन
३२	जेनिशा साउँद धामी	कृषक	कृषि क्षेत्र	उपयुक्त स्थानीय नीतिको अभाव	स्थानीय आवश्यकता अनुसार नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण	सामूहिक उत्पादन प्रणालीमा संलग्नता	खानी तथा उत्खनन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	स्रोत तथा बजेटको उपलब्धता
३३	भीम बहादुर नेपाली	व्यवसायी	कृषि क्षेत्र	युवा सक्रियता नहुनु	युवा सचेतना तथा सशक्तिकरण	गुणस्तरीय शिक्षामा जोड	सूचना प्रविधि	घरेलु तथा साना उद्योगहरुको सञ्चालन	रोजगारमैत्री पूर्वाधारहरुको विकास
३४	कृष्ण प्रसाद न्यौपाने	नोकरी	कृषि क्षेत्र	सीप तथा दक्षताको कमी	सीपमूलक कार्यक्रम सञ्चालन	आयमूलक काममा सहभागिता	उद्योग	घरेलु तथा साना उद्योगहरुको सञ्चालन	उद्योग प्रबर्द्धन
३५	मान बहादुर वि.क.	समाजसेवी	कृषि क्षेत्र	उपयुक्त स्थानीय नीतिको अभाव	स्थानीय आवश्यकता अनुसार नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण	सामूहिक उत्पादन प्रणालीमा संलग्नता	खानी तथा उत्खनन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	स्रोत तथा बजेटको उपलब्धता
३६	नवराज न्यौपाने	नोकरी	खानी तथा उत्खनन	उपयुक्त स्थानीय नीतिको अभाव	स्थानीय आवश्यकता अनुसार नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण	सामूहिक उत्पादन प्रणालीमा संलग्नता	खानी तथा उत्खनन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	स्रोत तथा बजेटको उपलब्धता
३७	वीरबहादुर चलाउने	नोकरी	उद्योग	औद्योगिक प्रतिष्ठानहरु नहुनु	घरेलु तथा साना उद्योगहरुको सञ्चालन	सीप तथा प्रविधिको उपलब्धता	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	रोजगारमैत्री पूर्वाधारहरुको विकास	उद्योग प्रबर्द्धन

३८	धनीराम तिमिल्सैना	व्यवसायी	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	उपयुक्त स्थानीय नीतिको अभाव	स्थानीय आवश्यकता अनुसार नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण	सामूहिक उत्पादन प्रणालीमा संलग्नता	खानी तथा उत्खनन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	स्रोत तथा बजेटको उपलब्धता
३९	शेरबहादुर आउजी	व्यवसायी	कृषि क्षेत्र	युवा सक्रियता नहुनु	युवा सचेतना तथा सशक्तिकरण	गुणस्तरीय शिक्षामा जोड	सूचना प्रविधि	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	रोजगारमैत्री पूर्वाधारहरूको विकास
४०	नरेन्द्र कडायत	व्यवसायी	शिक्षा क्षेत्र	कृषक उत्प्रेरणा तथा सहयोगको अभाव	कृषक सहजीकरण तथा सहयोग	व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालनमा जोड	कृषि तथा पशुपालन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	उपयुक्त नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण
४१	कलम शाही	नोकरी	कृषि क्षेत्र	सीप तथा दक्षताको कमी	सीपमूलक कार्यक्रम सञ्चालन	आयमूलक काममा सहभागिता	उद्योग	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	उद्योग प्रबर्द्धन
४२	सुरेन्द्र कुमार शाही	समाजसेवी	उद्योग	औद्योगिक प्रतिष्ठानहरू नहुनु	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	सीप तथा प्रविधिको उपलब्धता	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	रोजगारमैत्री पूर्वाधारहरूको विकास	उद्योग प्रबर्द्धन
४३	मदन बुढा	कृषक	कृषि क्षेत्र	कृषक उत्प्रेरणा तथा सहयोगको अभाव	कृषक सहजीकरण तथा सहयोग	व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालनमा जोड	कृषि तथा पशुपालन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	उपयुक्त नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण
४४	वीर बहादुर शाही	कृषक	कृषि क्षेत्र	कृषक उत्प्रेरणा तथा सहयोगको अभाव	कृषक सहजीकरण तथा सहयोग	व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालनमा जोड	कृषि तथा पशुपालन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	उपयुक्त नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण
४५	भिमबहादुर रोकाय	कृषक	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	सीप तथा दक्षताको कमी	सीपमूलक कार्यक्रम सञ्चालन	आयमूलक काममा सहभागिता	उद्योग	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	उद्योग प्रबर्द्धन
४६	बालीसरा शाही	कृषक	उद्योग	औद्योगिक प्रतिष्ठानहरू नहुनु	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	सीप तथा प्रविधिको उपलब्धता	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	रोजगारमैत्री पूर्वाधारहरूको विकास	उद्योग प्रबर्द्धन
४७	लक्ष्मी न्यौपाने	कृषक	शिक्षा क्षेत्र	कृषक उत्प्रेरणा तथा सहयोगको अभाव	कृषक सहजीकरण तथा सहयोग	व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालनमा जोड	कृषि तथा पशुपालन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	उपयुक्त नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण

४८	प्रेमबहादुर शाही	व्यवसायी	कृषि क्षेत्र	कृषक उत्प्रेरणा तथा सहयोगको अभाव	कृषक सहजीकरण तथा सहयोग	व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालनमा जोड	कृषि तथा पशुपालन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	उपयुक्त नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण
४९	पार्वती शाही	कृषक	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	उपयुक्त स्थानीय नीतिको अभाव	स्थानीय आवश्यकता अनुसार नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण	सामूहिक उत्पादन प्रणालीमा संलग्नता	खानी तथा उत्खनन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	स्रोत तथा बजेटको उपलब्धता
५०	चेतन बहादुर बुढा	नोकरी	कृषि क्षेत्र	सीप तथा दक्षताको कमी	सीपमूलक कार्यक्रम सञ्चालन	आयमूलक काममा सहभागिता	उद्योग	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	उद्योग प्रबर्द्धन
५१	शेरबहादुर बुढा	समाजसेवी	कृषि क्षेत्र	सीप तथा दक्षताको कमी	सीपमूलक कार्यक्रम सञ्चालन	आयमूलक काममा सहभागिता	उद्योग	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	उद्योग प्रबर्द्धन
५२	हस्त बहादुर शाही	कृषक	कृषि क्षेत्र	कृषक उत्प्रेरणा तथा सहयोगको अभाव	कृषक सहजीकरण तथा सहयोग	व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालनमा जोड	कृषि तथा पशुपालन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	उपयुक्त नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण
५३	धनराज जोशी	नोकरी	कृषि क्षेत्र	सीप तथा दक्षताको कमी	सीपमूलक कार्यक्रम सञ्चालन	सीप तथा प्रविधिको उपलब्धता	कृषि तथा पशुपालन	कृषि क्षेत्रमा युवा सहभागिता	उपयुक्त नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण
५४	बमबहादुर शाही	कृषक	उद्योग	औद्योगिक प्रतिष्ठानहरू नहुनु	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	सीप तथा प्रविधिको उपलब्धता	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	रोजगारमैत्री पूर्वाधारहरूको विकास	उद्योग प्रबर्द्धन
५५	मिना शाही	कृषक	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	युवा सक्रियता नहुनु	युवा सचेतना तथा सशक्तिकरण	गुणस्तरीय शिक्षामा जोड	सूचना प्रविधि	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	रोजगारमैत्री पूर्वाधारहरूको विकास
५६	राम बहादुर शाही	नोकरी	खानी तथा उत्खनन	उपयुक्त स्थानीय नीतिको अभाव	स्थानीय आवश्यकता अनुसार नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण	सामूहिक उत्पादन प्रणालीमा संलग्नता	खानी तथा उत्खनन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	स्रोत तथा बजेटको उपलब्धता
५७	जगत वि.क.	नोकरी	सूचना प्रविधि	पूर्वाधारहरू नहुनु	रोजगारमैत्री पूर्वाधारहरूको विकास	आयमूलक काममा सहभागिता	उद्योग	कृषि क्षेत्रमा युवा सहभागिता	उद्योग प्रबर्द्धन

५८	छत्र बहादुर शाही	व्यवसायी	शिक्षा क्षेत्र	युवा सक्रियता नहुनु	युवा सचेतना तथा सशक्तिकरण	सीप तथा प्रविधिको उपलब्धता	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	उपयुक्त नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण
५९	उपेन्द्र के.सी.	व्यवसायी	कृषि क्षेत्र	कृषक उत्प्रेरणा तथा सहयोगको अभाव	कृषक सहजीकरण तथा सहयोग	व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालनमा जोड	कृषि तथा पशुपालन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	उपयुक्त नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण
६०	भरत चौधरी	नोकरी	उद्योग	सीप तथा दक्षताको कमी	सीपमूलक कार्यक्रम सञ्चालन	आयमूलक काममा सहभागिता	उद्योग	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	उद्योग प्रबर्द्धन
६१	दान बहादुर बुढा	व्यवसायी	उद्योग	युवा सक्रियता नहुनु	युवा सचेतना तथा सशक्तिकरण	गुणस्तरीय शिक्षामा जोड	सूचना प्रविधि	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	रोजगारमैत्री पूर्वाधारहरूको विकास
६२	रमिला शाही	विद्यार्थी	कृषि क्षेत्र	कृषक उत्प्रेरणा तथा सहयोगको अभाव	कृषक सहजीकरण तथा सहयोग	व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालनमा जोड	कृषि तथा पशुपालन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	उपयुक्त नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण
६३	बखत शाही	समाजसेवी	कृषि क्षेत्र	कृषक उत्प्रेरणा तथा सहयोगको अभाव	कृषक सहजीकरण तथा सहयोग	व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालनमा जोड	कृषि तथा पशुपालन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	उपयुक्त नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण
६४	दिनेश सुनार	व्यवसायी	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	सीप तथा दक्षताको कमी	सीपमूलक कार्यक्रम सञ्चालन	आयमूलक काममा सहभागिता	उद्योग	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	उद्योग प्रबर्द्धन
६५	सुशिल विष्ट	विद्यार्थी	उद्योग	सीप तथा दक्षताको कमी	सीपमूलक कार्यक्रम सञ्चालन	आयमूलक काममा सहभागिता	उद्योग	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	उद्योग प्रबर्द्धन
६६	कमलराज विष्ट	व्यवसायी	खानी तथा उत्खनन	सीप तथा दक्षताको कमी	सीपमूलक कार्यक्रम सञ्चालन	आयमूलक काममा सहभागिता	उद्योग	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	उद्योग प्रबर्द्धन
६७	दशरथ विष्ट	नोकरी	कृषि क्षेत्र	युवा सक्रियता नहुनु	युवा सचेतना तथा सशक्तिकरण	गुणस्तरीय शिक्षामा जोड	सूचना प्रविधि	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	रोजगारमैत्री पूर्वाधारहरूको विकास
६८	महेन्द्र बहादुर विष्ट	नोकरी	कृषि क्षेत्र	कृषक उत्प्रेरणा तथा सहयोगको अभाव	कृषक सहजीकरण तथा सहयोग	व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालनमा जोड	कृषि तथा पशुपालन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	उपयुक्त नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण

६९	गोपी तिरुवा	विद्यार्थी	कृषि क्षेत्र	युवा सक्रियता नहुनु	युवा सचेतना तथा सशक्तिकरण	गुणस्तरीय शिक्षामा जोड	सूचना प्रविधि	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	रोजगारमैत्री पूर्वाधारहरूको विकास
७०	चक्र विष्ट	कृषक	सूचना प्रविधि	सीप तथा दक्षताको कमी	सीपमूलक कार्यक्रम सञ्चालन	आयमूलक काममा सहभागिता	उद्योग	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	उद्योग प्रबर्द्धन
७१	डम्बर बहादुर बोगटी	समाजसेवी	कृषि क्षेत्र	कृषक उत्प्रेरणा तथा सहयोगको अभाव	कृषक सहजीकरण तथा सहयोग	व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालनमा जोड	कृषि तथा पशुपालन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	उपयुक्त नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण
७२	युवराज बडुवाल	विद्यार्थी	शिक्षा क्षेत्र	उपयुक्त स्थानीय नीतिको अभाव	स्थानीय आवश्यकता अनुसार नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण	सामूहिक उत्पादन प्रणालीमा संलग्नता	खानी तथा उत्खनन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	स्रोत तथा बजेटको उपलब्धता
७३	जय बहादुर विष्ट	समाजसेवी	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	युवा सक्रियता नहुनु	युवा सचेतना तथा सशक्तिकरण	गुणस्तरीय शिक्षामा जोड	सूचना प्रविधि	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	रोजगारमैत्री पूर्वाधारहरूको विकास
७४	मिन बहादुर कामी	नोकरी	कृषि क्षेत्र	सीप तथा दक्षताको कमी	सीपमूलक कार्यक्रम सञ्चालन	आयमूलक काममा सहभागिता	उद्योग	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	उद्योग प्रबर्द्धन
७५	भक्तबहादुर बोगटी	विद्यार्थी	खानी तथा उत्खनन	उपयुक्त स्थानीय नीतिको अभाव	स्थानीय आवश्यकता अनुसार नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण	सामूहिक उत्पादन प्रणालीमा संलग्नता	खानी तथा उत्खनन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	स्रोत तथा बजेटको उपलब्धता
७६	नगेन्द्र बोगटी	कृषक	उद्योग	औद्योगिक प्रतिष्ठानहरू नहुनु	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	सीप तथा प्रविधिको उपलब्धता	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	रोजगारमैत्री पूर्वाधारहरूको विकास	उद्योग प्रबर्द्धन
७७	राम बहादुर विष्ट	कृषक	उद्योग	औद्योगिक प्रतिष्ठानहरू नहुनु	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	सीप तथा प्रविधिको उपलब्धता	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	रोजगारमैत्री पूर्वाधारहरूको विकास	उद्योग प्रबर्द्धन
७८	भरत विष्ट	कृषक	कृषि क्षेत्र	कृषक उत्प्रेरणा तथा सहयोगको अभाव	कृषक सहजीकरण तथा सहयोग	व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालनमा जोड	कृषि तथा पशुपालन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	उपयुक्त नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण

७९	सुरत साउँद	कृषक	शिक्षा क्षेत्र	उपयुक्त स्थानीय नीतिको अभाव	स्थानीय आवश्यकता अनुसार नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण	सामूहिक उत्पादन प्रणालीमा संलग्नता	खानी तथा उत्खनन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	स्रोत तथा बजेटको उपलब्धता
८०	दिपक बोगटी	समाजसेवी	उद्योग	औद्योगिक प्रतिष्ठानहरु नहुनु	घरेलु तथा साना उद्योगहरुको सञ्चालन	सीप तथा प्रविधिको उपलब्धता	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	रोजगारमैत्री पूर्वाधारहरुको विकास	उद्योग प्रबर्द्धन
८१	उपेन्द्र बहादुर शाही	नोकरी	उद्योग	औद्योगिक प्रतिष्ठानहरु नहुनु	घरेलु तथा साना उद्योगहरुको सञ्चालन	सीप तथा प्रविधिको उपलब्धता	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	रोजगारमैत्री पूर्वाधारहरुको विकास	उद्योग प्रबर्द्धन
८२	सुरत चलाउने	नोकरी	कृषि क्षेत्र	उपयुक्त स्थानीय नीतिको अभाव	स्थानीय आवश्यकता अनुसार नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण	सामूहिक उत्पादन प्रणालीमा संलग्नता	खानी तथा उत्खनन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	स्रोत तथा बजेटको उपलब्धता
८३	बखत बहादुर शाही	विद्यार्थी	कृषि क्षेत्र	युवा सक्रियता नहुनु	युवा सचेतना तथा सशक्तिकरण	गुणस्तरीय शिक्षामा जोड	सूचना प्रविधि	घरेलु तथा साना उद्योगहरुको सञ्चालन	रोजगारमैत्री पूर्वाधारहरुको विकास
८४	पदम भुल	समाजसेवी	कृषि क्षेत्र	सीप तथा दक्षताको कमी	सीपमूलक कार्यक्रम सञ्चालन	आयमूलक काममा सहभागिता	उद्योग	घरेलु तथा साना उद्योगहरुको सञ्चालन	उद्योग प्रबर्द्धन
८५	प्रकाश शाही	कृषक	कृषि क्षेत्र	उपयुक्त स्थानीय नीतिको अभाव	स्थानीय आवश्यकता अनुसार नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण	सामूहिक उत्पादन प्रणालीमा संलग्नता	खानी तथा उत्खनन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	स्रोत तथा बजेटको उपलब्धता
८६	मनिषा रावल	कृषक	खानी तथा उत्खनन	उपयुक्त स्थानीय नीतिको अभाव	स्थानीय आवश्यकता अनुसार नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण	सामूहिक उत्पादन प्रणालीमा संलग्नता	खानी तथा उत्खनन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	स्रोत तथा बजेटको उपलब्धता
८७	हर्क रावल	कृषक	उद्योग	औद्योगिक प्रतिष्ठानहरु नहुनु	घरेलु तथा साना उद्योगहरुको सञ्चालन	सीप तथा प्रविधिको उपलब्धता	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	रोजगारमैत्री पूर्वाधारहरुको विकास	उद्योग प्रबर्द्धन

८८	देव रावल	कृषक	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	उपयुक्त स्थानीय नीतिको अभाव	स्थानीय आवश्यकता अनुसार नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण	सामूहिक उत्पादन प्रणालीमा संलग्नता	खानी तथा उत्खनन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	स्रोत तथा बजेटको उपलब्धता
८९	कोइले कामी	कृषक	कृषि क्षेत्र	युवा सक्रियता नहुनु	युवा सचेतना तथा सशक्तिकरण	गुणस्तरीय शिक्षामा जोड	सूचना प्रविधि	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	रोजगारमैत्री पूर्वाधारहरूको विकास
९०	नविन विक	व्यवसायी	शिक्षा क्षेत्र	कृषक उत्प्रेरणा तथा सहयोगको अभाव	कृषक सहजीकरण तथा सहयोग	व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालनमा जोड	कृषि तथा पशुपालन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	उपयुक्त नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण
९१	मनिषा वि.क.	विद्यार्थी	कृषि क्षेत्र	सीप तथा दक्षताको कमी	सीपमूलक कार्यक्रम सञ्चालन	आयमूलक काममा सहभागिता	उद्योग	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	उद्योग प्रबर्द्धन
९२	खड्के वि.क.	कृषक	उद्योग	औद्योगिक प्रतिष्ठानहरू नहुनु	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	सीप तथा प्रविधिको उपलब्धता	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	रोजगारमैत्री पूर्वाधारहरूको विकास	उद्योग प्रबर्द्धन
९३	जमान रावल	कृषक	कृषि क्षेत्र	कृषक उत्प्रेरणा तथा सहयोगको अभाव	कृषक सहजीकरण तथा सहयोग	व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालनमा जोड	कृषि तथा पशुपालन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	उपयुक्त नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण
९४	मिन बहादुर रावल	कृषक	कृषि क्षेत्र	कृषक उत्प्रेरणा तथा सहयोगको अभाव	कृषक सहजीकरण तथा सहयोग	व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालनमा जोड	कृषि तथा पशुपालन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	उपयुक्त नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण
९५	अमर रावल	कृषक	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	सीप तथा दक्षताको कमी	सीपमूलक कार्यक्रम सञ्चालन	आयमूलक काममा सहभागिता	उद्योग	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	उद्योग प्रबर्द्धन
९६	अमृता थापामगर	कृषक	उद्योग	औद्योगिक प्रतिष्ठानहरू नहुनु	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	सीप तथा प्रविधिको उपलब्धता	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	रोजगारमैत्री पूर्वाधारहरूको विकास	उद्योग प्रबर्द्धन
९७	नमिता वि.क.	नोकरी	शिक्षा क्षेत्र	कृषक उत्प्रेरणा तथा सहयोगको अभाव	कृषक सहजीकरण तथा सहयोग	व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालनमा जोड	कृषि तथा पशुपालन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	उपयुक्त नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण

९८	सम्पति वि.क.	कृषक	कृषि क्षेत्र	कृषक उत्प्रेरणा तथा सहयोगको अभाव	कृषक सहजीकरण तथा सहयोग	व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालनमा जोड	कृषि तथा पशुपालन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	उपयुक्त नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण
९९	गणेश रावल	व्यवसायी	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	उपयुक्त स्थानीय नीतिको अभाव	स्थानीय आवश्यकता अनुसार नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण	सामूहिक उत्पादन प्रणालीमा संलग्नता	खानी तथा उत्खनन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	स्रोत तथा बजेटको उपलब्धता
१००	मनिषा रावल	कृषक	कृषि क्षेत्र	सीप तथा दक्षताको कमी	सीपमूलक कार्यक्रम सञ्चालन	आयमूलक काममा सहभागिता	उद्योग	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	उद्योग प्रबर्द्धन
१०१	जमान वि.क.	कृषक	कृषि क्षेत्र	सीप तथा दक्षताको कमी	सीपमूलक कार्यक्रम सञ्चालन	आयमूलक काममा सहभागिता	उद्योग	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	उद्योग प्रबर्द्धन
१०२	मिन वि.क.	कृषक	कृषि क्षेत्र	कृषक उत्प्रेरणा तथा सहयोगको अभाव	कृषक सहजीकरण तथा सहयोग	व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालनमा जोड	कृषि तथा पशुपालन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	उपयुक्त नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण
१०३	जेनिशा रावल	व्यवसायी	कृषि क्षेत्र	सीप तथा दक्षताको कमी	सीपमूलक कार्यक्रम सञ्चालन	सीप तथा प्रविधिको उपलब्धता	कृषि तथा पशुपालन	कृषि क्षेत्रमा युवा सहभागिता	उपयुक्त नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण
१०४	नविन रावल	व्यवसायी	उद्योग	औद्योगिक प्रतिष्ठानहरू नहुनु	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	सीप तथा प्रविधिको उपलब्धता	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	रोजगारमैत्री पूर्वाधारहरूको विकास	उद्योग प्रबर्द्धन
१०५	बम रावल	कृषक	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	युवा सक्रियता नहुनु	युवा सचेतना तथा सशक्तिकरण	गुणस्तरीय शिक्षामा जोड	सूचना प्रविधि	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	रोजगारमैत्री पूर्वाधारहरूको विकास
१०६	टंक भण्डारी	समाजसेवी	खानी तथा उत्खनन	उपयुक्त स्थानीय नीतिको अभाव	स्थानीय आवश्यकता अनुसार नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण	सामूहिक उत्पादन प्रणालीमा संलग्नता	खानी तथा उत्खनन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	स्रोत तथा बजेटको उपलब्धता
१०७	धिरेंद्र बहादुर कठायत	नोकरी	सूचना प्रविधि	पूर्वाधारहरू नहुनु	रोजगारमैत्री पूर्वाधारहरूको विकास	आयमूलक काममा सहभागिता	उद्योग	कृषि क्षेत्रमा युवा सहभागिता	उद्योग प्रबर्द्धन

१०८	शैलेन्द्र वि.क.	नोकरी	शिक्षा क्षेत्र	युवा सक्रियता नहुनु	युवा सचेतना तथा सशक्तिकरण	सीप तथा प्रविधिको उपलब्धता	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	उपयुक्त नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण
१०९	हर्क कामी	नोकरी	कृषि क्षेत्र	कृषक उत्प्रेरणा तथा सहयोगको अभाव	कृषक सहजीकरण तथा सहयोग	व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालनमा जोड	कृषि तथा पशुपालन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	उपयुक्त नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण
११०	कृष्ण खत्री	समाजसेवी	उद्योग	सीप तथा दक्षताको कमी	सीपमूलक कार्यक्रम सञ्चालन	आयमूलक काममा सहभागिता	उद्योग	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	उद्योग प्रबर्द्धन
१११	गुमानसिं कामी	नोकरी	उद्योग	युवा सक्रियता नहुनु	युवा सचेतना तथा सशक्तिकरण	गुणस्तरीय शिक्षामा जोड	सूचना प्रविधि	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	रोजगारमैत्री पूर्वाधारहरूको विकास
११२	लक्ष्मण रावल	नोकरी	कृषि क्षेत्र	कृषक उत्प्रेरणा तथा सहयोगको अभाव	कृषक सहजीकरण तथा सहयोग	व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालनमा जोड	कृषि तथा पशुपालन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	उपयुक्त नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण
११३	धनवीरे कामी	कृषक	कृषि क्षेत्र	कृषक उत्प्रेरणा तथा सहयोगको अभाव	कृषक सहजीकरण तथा सहयोग	व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालनमा जोड	कृषि तथा पशुपालन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	उपयुक्त नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण
११४	भावना कुमारी जनाला	विद्यार्थी	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	सीप तथा दक्षताको कमी	सीपमूलक कार्यक्रम सञ्चालन	आयमूलक काममा सहभागिता	उद्योग	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	उद्योग प्रबर्द्धन
११५	जमानसिंह थापा	नोकरी	उद्योग	सीप तथा दक्षताको कमी	सीपमूलक कार्यक्रम सञ्चालन	आयमूलक काममा सहभागिता	उद्योग	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	उद्योग प्रबर्द्धन
११६	भद्र बहादुर रावल	समाजसेवी	खानी तथा उत्खनन	सीप तथा दक्षताको कमी	सीपमूलक कार्यक्रम सञ्चालन	आयमूलक काममा सहभागिता	उद्योग	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	उद्योग प्रबर्द्धन
११७	गोरे रावल	कृषक	कृषि क्षेत्र	युवा सक्रियता नहुनु	युवा सचेतना तथा सशक्तिकरण	गुणस्तरीय शिक्षामा जोड	सूचना प्रविधि	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	रोजगारमैत्री पूर्वाधारहरूको विकास
११८	इन्द्र बटाला	समाजसेवी	कृषि क्षेत्र	कृषक उत्प्रेरणा तथा सहयोगको अभाव	कृषक सहजीकरण तथा सहयोग	व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालनमा जोड	कृषि तथा पशुपालन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	उपयुक्त नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण

११९	बम बहादुर रावल	विद्यार्थी	कृषि क्षेत्र	युवा सक्रियता नहुनु	युवा सचेतना तथा सशक्तिकरण	गुणस्तरीय शिक्षामा जोड	सूचना प्रविधि	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	रोजगारमैत्री पूर्वाधारहरूको विकास
१२०	राजेन्द्र भण्डारी	नोकरी	सूचना प्रविधि	सीप तथा दक्षताको कमी	सीपमूलक कार्यक्रम सञ्चालन	आयमूलक काममा सहभागिता	उद्योग	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	उद्योग प्रबर्द्धन
१२१	जनक बहादुर शाही	कृषक	कृषि क्षेत्र	कृषक उत्प्रेरणा तथा सहयोगको अभाव	कृषक सहजीकरण तथा सहयोग	व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालनमा जोड	कृषि तथा पशुपालन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	उपयुक्त नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण
१२२	भिम बहादुर शाही	कृषक	शिक्षा क्षेत्र	उपयुक्त स्थानीय नीतिको अभाव	स्थानीय आवश्यकता अनुसार नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण	सामूहिक उत्पादन प्रणालीमा संलग्नता	खानी तथा उत्खनन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	स्रोत तथा बजेटको उपलब्धता
१२३	जित बहादुर शाही	नोकरी	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	युवा सक्रियता नहुनु	युवा सचेतना तथा सशक्तिकरण	गुणस्तरीय शिक्षामा जोड	सूचना प्रविधि	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	रोजगारमैत्री पूर्वाधारहरूको विकास
१२४	पदम शाही	नोकरी	कृषि क्षेत्र	सीप तथा दक्षताको कमी	सीपमूलक कार्यक्रम सञ्चालन	आयमूलक काममा सहभागिता	उद्योग	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	उद्योग प्रबर्द्धन
१२५	डब्ले वि.क.	व्यवसायी	खानी तथा उत्खनन	उपयुक्त स्थानीय नीतिको अभाव	स्थानीय आवश्यकता अनुसार नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण	सामूहिक उत्पादन प्रणालीमा संलग्नता	खानी तथा उत्खनन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	स्रोत तथा बजेटको उपलब्धता
१२६	सिर्जना शाही	नोकरी	उद्योग	औद्योगिक प्रतिष्ठानहरू नहुनु	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	सीप तथा प्रविधिको उपलब्धता	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	रोजगारमैत्री पूर्वाधारहरूको विकास	उद्योग प्रबर्द्धन
१२७	सितादेवी शाही	नोकरी	उद्योग	औद्योगिक प्रतिष्ठानहरू नहुनु	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	सीप तथा प्रविधिको उपलब्धता	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	रोजगारमैत्री पूर्वाधारहरूको विकास	उद्योग प्रबर्द्धन
१२८	नविना शाही	नोकरी	कृषि क्षेत्र	कृषक उत्प्रेरणा तथा सहयोगको अभाव	कृषक सहजीकरण तथा सहयोग	व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालनमा जोड	कृषि तथा पशुपालन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	उपयुक्त नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण

१२९	रामबहादुर शाही	नोकरी	शिक्षा क्षेत्र	उपयुक्त स्थानीय नीतिको अभाव	स्थानीय आवश्यकता अनुसार नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण	सामूहिक उत्पादन प्रणालीमा संलग्नता	खानी तथा उत्खनन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	स्रोत तथा बजेटको उपलब्धता
१३०	रामबहादुर रोकामगर	नोकरी	उद्योग	औद्योगिक प्रतिष्ठानहरु नहुनु	घरेलु तथा साना उद्योगहरुको सञ्चालन	सीप तथा प्रविधिको उपलब्धता	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	रोजगारमैत्री पूर्वाधारहरुको विकास	उद्योग प्रबर्द्धन
१३१	गोपिनी शाही	नोकरी	उद्योग	औद्योगिक प्रतिष्ठानहरु नहुनु	घरेलु तथा साना उद्योगहरुको सञ्चालन	सीप तथा प्रविधिको उपलब्धता	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	रोजगारमैत्री पूर्वाधारहरुको विकास	उद्योग प्रबर्द्धन
१३२	बमबहादुर शाही	नोकरी	कृषि क्षेत्र	उपयुक्त स्थानीय नीतिको अभाव	स्थानीय आवश्यकता अनुसार नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण	सामूहिक उत्पादन प्रणालीमा संलग्नता	खानी तथा उत्खनन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	स्रोत तथा बजेटको उपलब्धता
१३३	पवित्रा शाही	व्यवसायी	कृषि क्षेत्र	युवा सक्रियता नहुनु	युवा सचेतना तथा सशक्तिकरण	गुणस्तरीय शिक्षामा जोड	सूचना प्रविधि	घरेलु तथा साना उद्योगहरुको सञ्चालन	रोजगारमैत्री पूर्वाधारहरुको विकास
१३४	कमल वि.क.	कृषक	कृषि क्षेत्र	सीप तथा दक्षताको कमी	सीपमूलक कार्यक्रम सञ्चालन	आयमूलक काममा सहभागिता	उद्योग	घरेलु तथा साना उद्योगहरुको सञ्चालन	उद्योग प्रबर्द्धन
१३५	छत्र बहादुर शाही	समाजसेवी	कृषि क्षेत्र	उपयुक्त स्थानीय नीतिको अभाव	स्थानीय आवश्यकता अनुसार नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण	सामूहिक उत्पादन प्रणालीमा संलग्नता	खानी तथा उत्खनन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	स्रोत तथा बजेटको उपलब्धता
१३६	गोपी खनाल	नोकरी	खानी तथा उत्खनन	उपयुक्त स्थानीय नीतिको अभाव	स्थानीय आवश्यकता अनुसार नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण	सामूहिक उत्पादन प्रणालीमा संलग्नता	खानी तथा उत्खनन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	स्रोत तथा बजेटको उपलब्धता
१३७	दमन शाही	नोकरी	उद्योग	औद्योगिक प्रतिष्ठानहरु नहुनु	घरेलु तथा साना उद्योगहरुको सञ्चालन	सीप तथा प्रविधिको उपलब्धता	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	रोजगारमैत्री पूर्वाधारहरुको विकास	उद्योग प्रबर्द्धन

१३८	पवित्रा शाही	नोकरी	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	उपयुक्त स्थानीय नीतिको अभाव	स्थानीय आवश्यकता अनुसार नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण	सामूहिक उत्पादन प्रणालीमा संलग्नता	खानी तथा उत्खनन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	स्रोत तथा बजेटको उपलब्धता
१३९	तपेन्द्र बहादुर शाही	नोकरी	कृषि क्षेत्र	युवा सक्रियता नहुनु	युवा सचेतना तथा सशक्तिकरण	गुणस्तरीय शिक्षामा जोड	सूचना प्रविधि	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	रोजगारमैत्री पूर्वाधारहरूको विकास
१४०	पार्वती शीही	नोकरी	शिक्षा क्षेत्र	कृषक उत्प्रेरणा तथा सहयोगको अभाव	कृषक सहजीकरण तथा सहयोग	व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालनमा जोड	कृषि तथा पशुपालन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	उपयुक्त नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण
१४१	दिनेश बहादुर शाही	विद्यार्थी	कृषि क्षेत्र	सीप तथा दक्षताको कमी	सीपमूलक कार्यक्रम सञ्चालन	आयमूलक काममा सहभागिता	उद्योग	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	उद्योग प्रबर्द्धन
१४२	विमल कुमार शाही	समाजसेवी	उद्योग	औद्योगिक प्रतिष्ठानहरू नहुनु	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	सीप तथा प्रविधिको उपलब्धता	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	रोजगारमैत्री पूर्वाधारहरूको विकास	उद्योग प्रबर्द्धन
१४३	अम्बकला भुल	समाजसेवी	कृषि क्षेत्र	कृषक उत्प्रेरणा तथा सहयोगको अभाव	कृषक सहजीकरण तथा सहयोग	व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालनमा जोड	कृषि तथा पशुपालन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	उपयुक्त नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण
१४४	हिपुरी कामी	समाजसेवी	कृषि क्षेत्र	कृषक उत्प्रेरणा तथा सहयोगको अभाव	कृषक सहजीकरण तथा सहयोग	व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालनमा जोड	कृषि तथा पशुपालन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	उपयुक्त नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण
१४५	भरत कामी	कृषक	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	सीप तथा दक्षताको कमी	सीपमूलक कार्यक्रम सञ्चालन	आयमूलक काममा सहभागिता	उद्योग	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	उद्योग प्रबर्द्धन
१४६	खम्म बहादुर ढोली	कृषक	उद्योग	औद्योगिक प्रतिष्ठानहरू नहुनु	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	सीप तथा प्रविधिको उपलब्धता	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	रोजगारमैत्री पूर्वाधारहरूको विकास	उद्योग प्रबर्द्धन
१४७	बिर्ख थापामगर	कृषक	शिक्षा क्षेत्र	कृषक उत्प्रेरणा तथा सहयोगको अभाव	कृषक सहजीकरण तथा सहयोग	व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालनमा जोड	कृषि तथा पशुपालन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	उपयुक्त नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण

१४८	कलम बहादुर शाही	नोकरी	कृषि क्षेत्र	कृषक उत्प्रेरणा तथा सहयोगको अभाव	कृषक सहजीकरण तथा सहयोग	व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालनमा जोड	कृषि तथा पशुपालन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	उपयुक्त नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण
१४९	हर्क शाही	कृषक	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	उपयुक्त स्थानीय नीतिको अभाव	स्थानीय आवश्यकता अनुसार नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण	सामूहिक उत्पादन प्रणालीमा संलग्नता	खानी तथा उत्खनन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	स्रोत तथा बजेटको उपलब्धता
१५०	प्रेमबहादुर शाही	कृषक	कृषि क्षेत्र	सीप तथा दक्षताको कमी	सीपमूलक कार्यक्रम सञ्चालन	आयमूलक काममा सहभागिता	उद्योग	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	उद्योग प्रबर्द्धन
१५१	धनबहादुर बोहरा	व्यवसायी	उद्योग	औद्योगिक प्रतिष्ठानहरू नहुनु	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	सीप तथा प्रविधिको उपलब्धता	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	रोजगारमैत्री पूर्वाधारहरूको विकास	उद्योग प्रबर्द्धन
१५२	गजेन्द्र कुमार कार्की	समाजसेवी	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	उपयुक्त स्थानीय नीतिको अभाव	स्थानीय आवश्यकता अनुसार नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण	सामूहिक उत्पादन प्रणालीमा संलग्नता	खानी तथा उत्खनन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	स्रोत तथा बजेटको उपलब्धता
१५३	जनक कार्की	समाजसेवी	कृषि क्षेत्र	युवा सक्रियता नहुनु	युवा सचेतना तथा सशक्तिकरण	गुणस्तरीय शिक्षामा जोड	सूचना प्रविधि	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	रोजगारमैत्री पूर्वाधारहरूको विकास
१५४	नरेन्द्र बोहरा	समाजसेवी	शिक्षा क्षेत्र	कृषक उत्प्रेरणा तथा सहयोगको अभाव	कृषक सहजीकरण तथा सहयोग	व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालनमा जोड	कृषि तथा पशुपालन	सीप तथा साधनस्रोतको उपलब्धता	उपयुक्त नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण
१५५	नयाँराम जैसी	नोकरी	कृषि क्षेत्र	सीप तथा दक्षताको कमी	सीपमूलक कार्यक्रम सञ्चालन	आयमूलक काममा सहभागिता	उद्योग	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	उद्योग प्रबर्द्धन
१५६	पूर्णाखर जैसी	समाजसेवी	उद्योग	औद्योगिक प्रतिष्ठानहरू नहुनु	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	सीप तथा प्रविधिको उपलब्धता	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	रोजगारमैत्री पूर्वाधारहरूको विकास	उद्योग प्रबर्द्धन
१५७	जनक गिरी	समाजसेवी	पर्यटन, होटल तथा रेष्टुरेन्ट	युवा सक्रियता नहुनु	युवा सचेतना तथा सशक्तिकरण	गुणस्तरीय शिक्षामा जोड	सूचना प्रविधि	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन	रोजगारमैत्री पूर्वाधारहरूको विकास

१५८	डम्बर बहादुर कार्की	व्यवसायी	कृषि क्षेत्र	सीप तथा दक्षताको कमी	सीपमूलक कार्यक्रम सञ्चालन	आयमूलक काममा सहभागिता	उद्योग	घरेलु तथा साना उद्योगहरुको सञ्चालन	उद्योग प्रबर्द्धन

सुभाषाव संकलनका लागि आयोजित अन्तरसम्वाद कार्यक्रमबाट प्राप्त सुभाषाहरु

जनक अधिकारी, अगुवा कृषक

- पेशा, व्यवसायमा हुने विपदको क्षतिमा राहत उपलब्ध हुनुपर्ने ।
- कृषि उपजको बजार व्यवस्थापन गर्नुपर्ने ।
- कृषि र पशुसेवा शाखाको बजेट वृद्धि गर्नुपर्ने ।
- नमुना कृषि गाउँ घोषणा गर्नुपर्ने ।
- कृषक सम्मान तथा प्रोत्साहनमा जोड दिनुपर्ने ।

चक्रबहादुर चलाउने, उद्यमी

- कोभिड तथा आर्थिक मन्दीको मारमा रहेका व्यवसायी तथा उद्यमीहरुलाई सस्तो ब्याजदरमा ऋण प्रवाह हुने आवश्यक कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने ।
- युवाहरुको इच्छाशक्ति अभिवृद्धिका लागि उत्प्रेरणात्मक कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने ।

धर्मराज तिमिल्सैना, उद्यमी

- नजिकको स्थानमा उस्तै व्यवसायको स्थापनामा रोक लगाई व्यवसायको विभाजन गर्नुपर्ने ।
- कृषि विकास बैंक स्थापना गरी कृषि क्षेत्रको विकासमा लगानीको वातावरण सिर्जना गर्नुपर्ने ।
- आवश्यकताको पहिचान गरी कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्नुपर्ने ।
- व्यवसाय गर्न चाहने युवाहरुको छनोट गरी सहयोगका कार्यक्रममा जोड दिनुपर्ने ।

इन्दिरा रेग्मी, उद्यमी

- नगरपालिकाले उद्यमी महिला केन्द्रित कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने ।
- तालिम प्रदान पश्चात् अनुगमनमा कडाई गर्नुपर्ने ।
- उद्यमका क्षेत्रमा महिलामा लगानीको वातावरण सिर्जना गर्नुपर्ने ।

तिर्थराज ढकाल, व्यवसायी

- सीपमूलक तालिम र अनुदान पश्चात् निरन्तर अनुगमन गर्नुपर्ने ।
- सेवा सम्बन्धमा लक्षित बेरोजगार वर्गमा पहुँच हुने गरी सूचना प्रवाह गर्नुपर्ने ।
- कृषि उपज भण्डारणका लागि शीतगृहको स्थापना गर्नुपर्ने ।

बुद्धिराज भट्ट, वन अधिकृत

- रोजगारी सिर्जनाका लागि कृषि र वन क्षेत्रको विकासमा जोड दिनुपर्ने ।
- कृषकलाई उत्पादन गर्न प्रोत्साहन गर्ने र उत्पादित सामग्रीको खरिद पालिकाले गर्नुपर्ने ।
- स्थानीय उत्पादनको स्थानीय प्रयोगमा जोड दिनुपर्ने ।

कमलराज अधिकारी, राजनीतिक दल प्रतिनिधि

- सबै वडाका बेरोजगार व्यक्तिको वास्तविक तथ्यांक संकलन गर्नुपर्ने ।
- व्यवसायिक परामर्शमा जोड दिनुपर्ने ।
- व्यवसायिक योजनाका आधारमा सहयोग संयन्त्र विकास गर्नुपर्ने ।
- परम्परागत प्रविधिको आधुनिकीकरणमा जोड दिनुपर्ने ।

बखत बहादुर कडायत, राजनीतिक दल प्रतिनिधि

- सीपमूलक तथा आयमूलक तालिमका लागि व्यक्ति छनोटमा पूर्वाग्रह हुन नहुने ।

- कृषिमा आत्मनिर्भर हुन उत्प्रेरणात्मक कार्यक्रम गर्नुपर्ने ।
- बाह्य तरकारीको आयात रोकी स्थानीय उत्पादन प्रयोगको वातावरण तयार गर्ने ।
- नगरपालिकाको बजेट अनुत्पादक क्षेत्रमा खर्च नगरी उत्पादनमूलक रोजगारी हुने क्षेत्रमा प्रयोग हुनुपर्ने ।
- कार्यक्रम निर्माण तथा कार्यान्वयनमा राजनीतिक दलसँग सहकार्य गरिनुपर्ने ।

सज्जन बहादुर शाही, राजनीतिक दल प्रतिनिधि

- परम्परागत स्थानीय खेती प्रणाली (जस्तै: कपास खेती) र स्थानीय उत्पादनमा जोड दिनुपर्ने ।
- स्थानीय उद्यम विकासका कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने ।

विनिता कुमारी अधिकारी, क्याम्पस प्रमुख

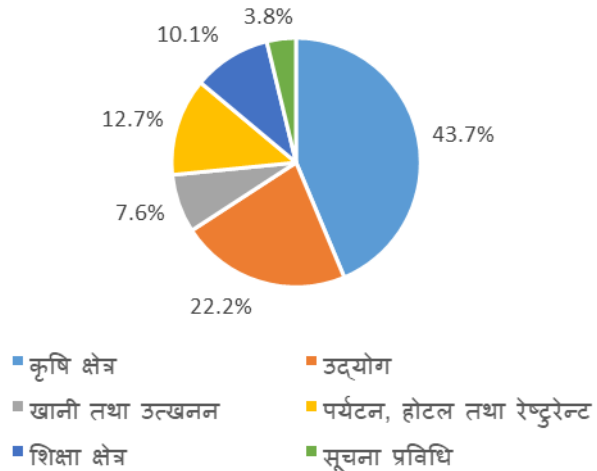
- अगुवाहरु सबै कुनै न कुनै रुपमा उद्यमी बन्नुपर्ने ।
- एक वडा, एक उद्यम (उस्तै प्रकृतिको अर्को उद्यम सञ्चालन हुन नहुने)
- प्लास्टिकमुक्त घोषणा गरी स्थानीय उत्पादन प्रबर्द्धन गर्नुपर्ने ।
- घरेलु उद्योगको विकासमा जोड दिनुपर्ने ।

सुरतबहादुर रावल, वडाअध्यक्ष

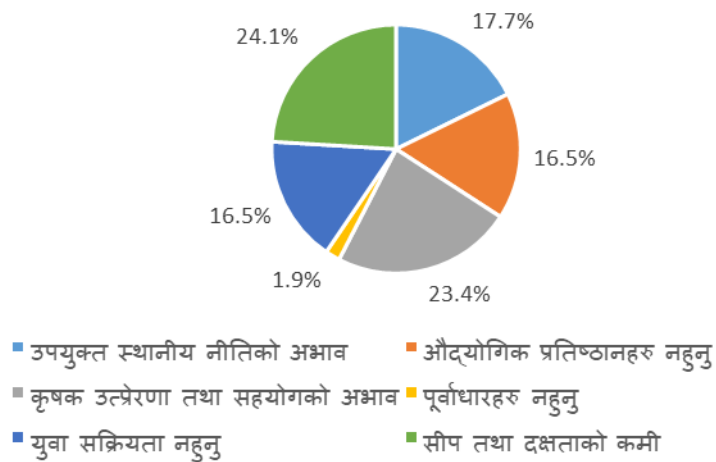
- प्रत्येक घरले तरकारी खेतीमा स्वनिर्भर हुनुपर्ने नीति लिनुपर्ने ।
- स्थानीय उत्पादनमा गुणस्तर कायम गर्नुपर्ने ।

सरोकारवालाको सुझाव : वृत्तचित्रमा

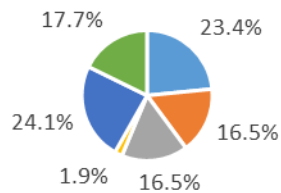
पालिकाले आर्थिक विकासका लागि ध्यान दिनुपर्ने क्षेत्र

रोजगार/स्वरोजगार अभिवृद्धिका चुनौती

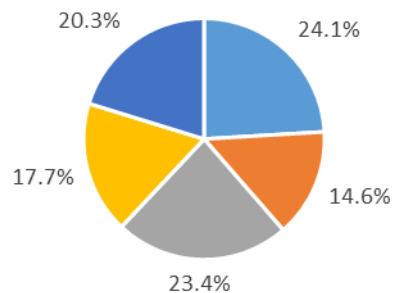

रोजगार/स्वरोजगार अभिवृद्धिका चुनौती समाधानका उपाय

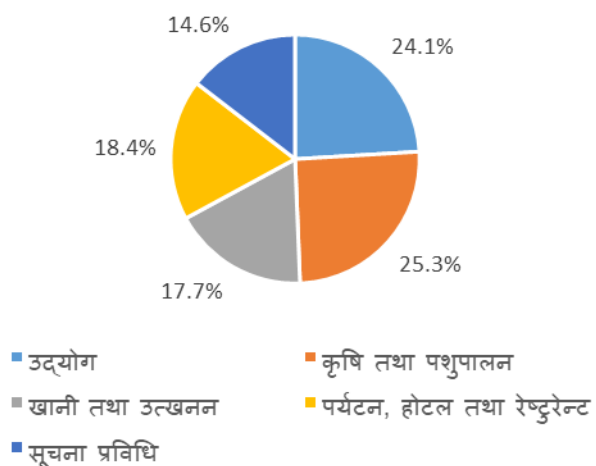
- कृषक सहजीकरण तथा सहयोग
- घरेलु तथा साना उद्योगहरूको सञ्चालन
- युवा सचेतना तथा सशक्तिकरण
- रोजगारमैत्री पूर्वाधारहरूको विकास
- सीपमूलक कार्यक्रम सञ्चालन
- स्थानीय आवश्यकता अनुसार नीति तथा कार्यक्रमको निर्माण

उपलब्ध जनशक्तिलाई रोजगारीको निकास

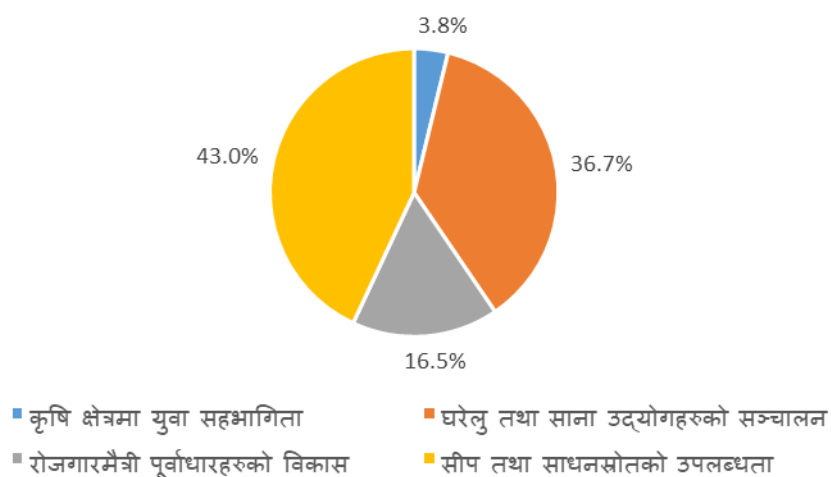

- आयमूलक काममा सहभागिता
- गुणस्तरीय शिक्षामा जोड
- व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालनमा जोड
- सामूहिक उत्पादन प्रणालीमा संलग्नता
- सीप तथा प्रविधिको उपलब्धता

आगामी ५ वर्षमा पालिकामा रोजगारी सिर्जना हुनुपर्ने क्षेत्र

पालिकामा रोजगारी सिर्जना गर्न गर्नुपर्ने क्रियाकलाप

रोजगार/स्वरोजगार अभिवृद्धिमा स्थानीय सरकारको भूमिका

